

Debesuota, diena 50°, naktį 40.
Saulė teka 6:26, leidžiasi 4:42

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LXI

Chicago, Ill. — Pirmadienis, lapkričio-November 4 d., 1974 m.

Kaina 15c

260

RYTOJ PRASIDEDA MAISTO KONFERENCIJA

LIETUVIŲ ŠAUKSMAS IŠ GUDIJOS

Lietuvių apgyvendintos vietovės Baltarusijos resp.

1920 m. liepos 12 d. sutartim tarp Lietuvos ir Tarybų Sąjungos buvo nustatytos Lietuvos rytinės ir pietinės sienos. Tai maždaug atitiko etnografinės Lietuvos ribas. Tais pačiais 1920 m. Lenkija okupavo Vilnių ir apie trečdali rytinių bei pietinių Lietuvos žemių. 1939 m. žlugus Lenkijai, Tarybų Sąjunga gražino Lietuvai Vilnių ir nedidelę dalį tos teritorijos, kuri Lenkijos buvo okupuota ir kuri turėjo Lietuvai tekti pagal 1920.VII.22 d. sutartį. Likusi Vilniaus krašto dalis prijungta prie Baltarusijos TSR.

1940 m. įvedus tarybų valdžią Lietuvoje, Baltarusijos atstovai Aukščiausioje TSRS Taryboje Maskvoje 1940 m. rugpjūčio 3 d. pasiūlė sugrąžinti Tarybų Lietuvai šešis rajonus: Švenčionių, Vydžių, Adukiškio, Astravo, Varanavo ir Rodūnės. Aukščiausioji TSRS-Taryba tą pasiūlymą, priėmė. Baltarusijos atstovų pažado originale buvo pasakyta, kad minėtose rajonuose lietuviai sudaro daugumą gyventojų.

Baltarusijos atstovų pasiūlymas pradėtas vykdyti tik 1940 m. gale. Iki 1941 m. birželio mėn. prijungta prie Lietuvos TSR Druskininkai. Švenčionių bei Ignalinos rajonai ir Dieveniškes. Gal būt, tais metais būtų prijungti ir kiti rajonai, bet kilo karas ir vokiečiai okupavo Lietuvą su visu Vilniaus kraštu. Pasibaigus II pasauliniam karui, Vydžių-Apsos, Astravo, Rodūnės ir Varanavo rajonai prie Lietuvos TSR nebuvo prijungti. Tokiu būdu po karo Baltarusijos respublikoje liko apie 50 tūkstančių lietuvių.

Dabartiniam Breslaujos rajone aplink Apsos miestelį yra arti 30 kaimų, kuriuose gyvena lietuviai. Šie kaimai yra: Dvarčionys, Misos, Salakundžiai, Ignatiškė, Zabarninkai, Kupčeliai, Paberžė, Petkūniškė, Kompiniai, Bielūniškė, Adomėniškė, Černiškes, Taukiniai, Bykauskai, Ažugirė (Zaliesė), Naujasalė, Juodelėnai, Damašiai, Medinkos, Rimaišiai, Žirneliškes, Ušionys, Ratkūnai, Rožėvas, Bužionys, Marijampolė ir kiti. Tai Apsos sala". Dar caro laikais Dvarčioniu kaimo, Getauto, Adolfo, troboje veikė lietuviška mokykla. Prieš karą, lenkų okupacijos metu, lietuviškos mokyklos veikė Zabarninkuose ir kitur. Vokiečių okupacijos metais lietuviška gimnazija veikė Vydžiuose, kurios apylinkės dabar aplenkėjos ir apgudėjusios. (Šiame leidinyje vartojami abu pavadinimai: baltarusis ir gudas. Oficialiai Lietuvos TSR-jė yra įvestas Baltarusijos ir baltarusų pavadinimas), bet lietuviškų kaimų yra (Bagdžiūnų, Oskaragių ir kiti). Prieš II pasaulinį karą Breslaujos apskrityje buvo apie 13,000 lietuvių.

Astravo rajono Gervėčių saloje yra arti 20 lietuviškų kaimų: Rimdžiūnai, Girios, Pelegrinda, Knistutiškės, Gudiniškai, Geliūnai, Galčiūnai, Gervėčiai, Miciūnai, Mockai, Viciūnai, Gibirda, Petrikai, Milcėjai, Gaičiai, Užupiai, Kerplėšnia ir kiti. Prieš karą, lenkų okupacijos metu, vienuolikoje kaimų veikė lietuviškos mokyklos: Miciūnuose, Galčiūnuose, Petrikuose, Mockuose, Rimdžiūnuose, Giriose ir kitur. Iš viso Gervėčių apylinkėje buvo priskaitoma apie 11,000 lietuvių.

Buvusiam Rodūnės (dabar Varanavo) rajone yra apie 20 lietuviškų kaimų: Pelesa, Dubiniai, Smilginiai, Vigonys, Klaišiai, Kargaudai, Piliūnai, Pavalakė, Padityys, Leliūšiai, Senieji ir

Nauijėji Druskininkai, Varliai, Mažeikiai, Kurkiai, Miežonys, Saltaniškis, Kalviai ir kiti. Visame Rodūnės rajone lenkų okupacijos laiku buvo priskaitoma apie 10,000 lietuvių. Lietuviškos mokyklos veikė vienuolikoje kaimų: Pelesoje, Sen. Druskininkuose, Kargauduose, Pliūnuose, Pavalakėje, Padityvi ir kitur. Panaikinus lietuviškas pamaldas Rodūnėje, lietuviai pasistatė bažnyčią Pelesoje. Dabar buvusio Rodūnės rajono lietuviai sudaro Pelesos "salą", kuri priklauso Varanavo rajonui.

Varanavo rajone yra kita lietuviška "sala", vadinama Ramaškoniu kaimo vardu. Be Ramaškoniu ir šią "salą" įeina keliolika lietuviškų kaimų: Baziliai, Dainava, Stanišiai, Tusamony, Bielūnai, Cesliukiškė, Armoniškės, Lašėkai, Parabiškės, Valatkiškės, Salgūnai, Naujasodžiai, Dainavėlė, Biliai, Kaulėliščiai ir kiti. Lenkų okupacijos metu lietuviškos mokyklos veikė Ramaškonys, Stiglinuose, Lazariškyje, Cesliukiškėje, Tumasonyse, Biliuose, Liubartuose, Balcininkeliuose ir kituose kaimuose. Viso Ramaškoniu "saloje" (buvusiuose Varanavo ir Sedliško valsčiuose) prieš karą buvo priskaitoma apie 8,000 lietuvių.

Buvusiam Žirmūnų valsčiuje, dabar Varanavo rajone, yra Plikių lietuviška "sala". Ją sudaro lietuviški kaimai: Piliakalnis, Plikiai, Sklodonys, Asava ir kiti. Plikiuose ir Sklodonyse lenkų okupacijos laikais veikė lietuviškos mokyklos.

Lazdūnų saloje (Jūrotiško rajonas) prieš II pasaulinį karą buvo virš 10 lietuviškų kaimų: Gudeniūnys, Salos, Valdzikai, Pasaliai, Babrėnai, Bežemiai, Rauronys, Jaskūnai, Dervėgiai ir kiti. Juose buvo apie 2,900 lietuvių.

Mūsų turistai 1971 m. aptiko lietuviškai kalbantį Poškiškės kaimą, apie 30 km. į rytus nuo Dieveniškių.

Prieš karą ir dar po karo lietuvių gyventa apie Pastovius (ne taip seniai, prieš 10 metų, Adukiškio vidurinėje mokykloje buvo lietuvių mokinių nuo Pastoviu). Apie Pastovius, pagal lenkų statistikos duomenis, ten gyveno 51 lietuvis, apie Medalą — 89 lietuviai. Iš viso "pakraščiuose" suprantama Molodečno, Vileikos ir Pastoviu buvusios apskritys.

Prieš II pasaulinį karą lietuvių gyventa Bielicos valsčiuje (iš 1951 metų lenkų statistikos matyti, kad Bielicos valsčiuje gyveno 518 lietuvių).

Toliausiai nuo dabartinės Lietuvos nutolusi, apie 240 km. į pietus nuo Vilniaus, yra Zietelos lietuviška sala. (E)

(Bus daugiau)

Argentinos prezidentė Izabel Peron pasakė kalbą tūkstantinei miniai, kuriai ji pranešė, kad nacionalizuojamos trys užsienio biznio bendrovės Argentinoje.

IRANO ŠACHAS SUTINKA MAŽINTI PASAULIO NAFTOS KAINAS

TEHERANAS. — Irano šachas, pabaigęs pasitarimus su sekretoriumi Kissingeriu, pažadėjo raginti kitas naftos valstybes atpiginti naftos kainas. Naftos valstybės gruodžio mėnesį suvažiuoja pasitarti Vienoje. Šachas pareiškė nežinąs, ar kiti naftos gamintojai sutiks sumažinti naftos kainas. Jis pabrėžė, kad naftos bendrovių pelnai yra per dideli. Bendrovėms užtektų už statinę naftos gauti 50 centų, o jos gauna po du dolerius. Naftos bendrovės darandis 700% pelno ir tai esą neteisinga.

Irano šachas seniai reikalauja, kad naftos kainos būtų rishamos su kitų žaliavų kainomis. Jis pakartojo spaudos konferencijoje, kad reikia atrinkti apie 20-30 pasauliui būtinai reikalingų žaliavų ar produktų ir jų kainas risti su naftos kainomis. Tai padarius ir vartotojai ir gamintojai būtų toje pačioje padėtyje.

Saudi Arabija yra pasiūliusi naftos kainas sumažinti 3,5%, Irano šachas mano, kad kainas būtų galima sumažinti apie 14%. Jis bandysias įtikinti kitas valstybes, kad statinė naftos turėtų kainuoti ne 11.65 dol., bet — 10 dol.

Nixonas stiprėja

LONG BEACH. — Buvęs prezidentas Nixonas šeštadienį pirmą kartą po operacijos pradėjo valgyti normalų maistą. Gydytojai pareiškė, kad sveikata stabilizavosi ir pacientas, nors dar sunkus ligonis, žengia patenkintam ir normaliam būkle.

Penktadienį prezidentas Fordas aplankė Nixoną jo ligoninėje ir išbuvo su juo aštuonias minutes. Prezidentas papasakojo Nixonui apie savo kelionių planus ir aptarė sekretoriaus Kissingerio paskutines keliones užsienyje.

Gaisrai Montrealyje

MONTREALIS. — Ugniagesiams streikuojant Montrealyje įvyko keli stambesni gaisrai, kurių kiti departamento tarnautojai nesugebėjo užgesinti. Žmoniu aukų nebuvo, tačiau pastatams padaryta daug žalos. Rytinėje miesto dalyje išdegė keli kvartalai namų. Gaisrus gesinti buvo kviečiamos komandos iš priemiesčių. Nuo ketvirtadienio, kada prasidėjo streikas, trys ugniagesių viršininkai dirbo be sustojimo ir buvo paguldyti į ligoninę nugriuvę iš nuovargio.

Montrealyje riaušių policija neprileido susikurti tarp streikuojančių ir dirbančių ugniagesių. Policija tiria, ar gaisrų nesukėlė patys streikuojantieji, nes keli gaisrai prasidėjo negyvenamuose pastatuose.

J. T. atidėjo Palestinos debatus

NEW YORKAS. — Arabų valstybės per Arabų Lygos sekretorių Riadą paprašė Jungtinių Tautų, kad jos atidėtų iki lapkričio 13 d. debatus Generalinėje Asamblėjoje Palestinos klausimais. Jungtinės Tautos debatus atidėjo, nors arabai nepaaiškino, kodėl jie nori svarstyti atidėti.

Laukiama, kad Palestinos Laisvinimo Organizacijos vadas Arafatas pats atvyks į New Yorką. Žada Palestinos debatuose dalyvauti ne tik asamblėjai pirmininkaujantis Alžiro užsienio reikalų ministris Bouteflika, bet ir Alžiro prezidentas Boumedienne, Libano prezidentas Suleiman Franjeh, Maroko karalius Hassanas.

New Yorko žydų organizacijos pirmadienį ruošia prie Jungtinių Tautų didelės demonstracijos prieš Jungtinių Tautų pakvietimą Palestinos L. O. dalyvauti debatuose. Patys žydai suorganizavo 300 protesto prižiūrėtojų-tvarkdaryų, kad nekiltų smurto veiksmų ar kitų išsišokimų.

MASKVA. — Po ilgesnio remonto Maskvoje vel atidarytas Lenino mauzoliejus ir kiti Raudonosios Aikštės pastatai.

Bonos - Varšuvos prekyba auga

BONA. — V. Vokietija ir Lenkija baigė derybas ir vakar, penktadienį Bonoje buvo pasirašyta sutartis, apimsianti 10 metų prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo klausimus Sutartį pasirašė. Lenkijos užsienio reikalų ministris Kazimierz Olaszewski ir V. Vokietijos — Hans Dietrich Genscher.

Vokietijos prekyba su Lenkija padidėjo, pernai net 58% ir siekė 3.9 bil. markių, apie 1.9 bil. Naujoje sutartyje numatomas kasyklų, sunkiosios pramonės, išties fabrikų statybos, naftos apdirbimo ir žemės ūkio sričių.

First Nat. City Bank vakar numušė nuosimčius už paskolas iki 10%.

Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing pareiškė, kad Prancūzija nesidės ir pramonės valstybių bloka prieš naftos gamintojus. Jis patarė bendromis įėjomis ieškoti atsakymų į naftos kainų sukeliamą ekonominę krizę.

PASAULYJE BADAUJA 480 MILIJONŲ

ROMA. — Antradienį Romoje prasidėjo Pasaulinė Maisto konferencija, kuri tęsis iki lapkričio 16 d. ir kurioje dalyvaus 140 valstybių delegacijos. Amerikos delegacijai vadovaus žemės ūkio sekretorius Earl Butz, kuris iš konferencijos važiuos į Egiptą ir Siriją. Sekretorius Henry Kissinger dalyvaus konferencijos pradžioje ir pasakys joje svarbią kalbą.

Kosyginas siūlo Kinijai taiką

MASKVA. — Šeštadienį sovietų premjeras Aleksėjus Kosyginas pasakė kalbą Frunzėje, Kirgizų respublikos 50 metų sukakties proga. Būdamas netoli Kinijos sienos, Kosyginas palietė plačiau sovietų santykius su Kinija. Jis siūlė steigti Azijoje taikos ir kolektyvinio saugumo sistemą. Dėl dabartinių ne-normalių Kinijos-Sovietų Sąjungos santykių atsakomybė krįstanti Kinijos vadams.

Kosyginas pareiškė esąs įsitikinęs, kad ši padėtis anksčiau ar vėliau pasikeis ir Kinijos vadovybė laikysis savo liaudies valios žygiuoti kartu su kitomis socialistinėmis šalimis į taiką ir pažangą. Kosyginas aiškino klausytojams, kad sovietų valdžia visada norėjusi gerų santykių su Kinija, tačiau, kaip kalbėjo, kai kurie Azijos diplomatai, lengviau "detante" pasiekti Europoje, negu Azijoje.

Jubiliejinis 65 m. "Pirmyn" banketas

ČIKAGA. — Šeštadienį Čikagos Chateau Bel Aire restorane apie 400 žmonių pagerbė Čikagos lietuvių chorą "Pirmyn" ir jo vadovą Kazimierą Steponavičių. Svečių sukaustuviniai 65 metų bankete buvo net iš Floridos, Minnesotos ir kitų valstijų.

Po Amerikos ir Lietuvos himnų, kuriuos giedojo: Kristina Mileviūtė, Eleonora Zapolienė ir Algirdas Brazis, vyko idomi programa. Toastą pasiūlė Dan Kuraitis, kalbėjo: M. Gudelis, K. Okas, vakaro vedėjas A. Rudis, Marija Rudienė pristatė garbės svečių K. Steponavičių. Invokaciją kalbėjo kun. Činikas.

Raštu chorą sveikino Lietuvos gen. konsulė Čikagoje J. Daužvardienė, prof. J. Žilevičius, Altos pirm. dr. K. Bobelis, "Dainavos" ansamblis, Čikagos lietuvių opera, radijas "Margutis" ir "Lietuviai Televizijoje".

Trumpus sveikinimus pasakė: J. Janušaitis, muzikas A. Jurgutis, Dan Kuraitis. Svečiai buvo supažindinti su krepšininkais, dalyvavusiais Lietuvos iškilme krepšinyje: Feliksui Kriauciūnui ir H. Petraičiui.

Meninė programą atliko "Pirmyn" choras su A. Braziu padainuodamas ištrauką iš operos "Kornevilio Varpas" ir su Kristina Mileviute-Lindquist — ištrauką iš naujai statomos "Meilės dainos". Staigmena sukelė apie 10 ponių, choro veteranų, kurios su choru važiuojo 1938 metais į Lietuvą. Jos padainavo dvi dainas. Aldona Brazienė, Z. Pocienė įteikė garbės svečiui ir choro vadovui per 45 metus — K. Steponavičiui dovaną, o jis trumpoje kalboje dėkojo vakaro rengėjams, svečiams ir choristams. Steponavičius pabrėžė, kad jo ilgų metų darbas būtų buvęs neįmanomas be atsidavusių choro narių, jų darbo

Konferencijai rengti komiteto gen. sekretorius Sayed Marei nurodė, kad pasaulyje maisto kai kuriems jo gyventojams visada trūkdavo, tačiau šiuo metu badaujančių ar alkstančių skaičius žymiai padidėjo. Apskaičiuota, kad 480 milijonų žmonių kasdien kenčia alkį, jų tarpe 184 mil. vaikų.

Maisto problemą apsunkino naftos kainų pakėlimas, nes iš naftos produktų gaminamos trąšos, kurių būtinai reikia nederlingiems pasaulio plotams. Pasaulinis Bankas apskaičiavo, kad iki 1980 metų pasaulyje teks išleisti 6.5 bil. dol. trąšų fabrikams statyti. Laukiama, kad šėšy tokiems fabrikams parūpins turtingosios naftos valstybės, tačiau jos savo naujus turitus miečiau skiria ginklų pirkimui.

Konferencijoje iškils ir žmonių augimo klausimas. Dabartinių tempų gimdant vis naujus pasaulio gyventojus, alkanų skaičius nemažės. Reikia nemaža lėšų laukų drėkinimo reikalingams arba kovai prieš pavojingus vabzdžius, kurie Afrikoje išnaikina daug galvijų. Sprendimų maisto stokos klausimui yra daug, tačiau nelengva suderinti įvairių valstybių pramoninių ir atsilikusių, turtingų ir skurdžių interesus.

TOKIJO. — Japonijos premjeras Tanaka nutaręs neužilgo pakeisti dalį savo vyriausybės ministrų. Pakeitimai ruošiami Tanakai grįžus iš kelionės po Australiją, Burmą ir Naująją Zelandiją, dar prieš atvykstant į Japoniją prezidentui Fordui.

NEW YORKAS. — Turkijos ir Graikijos užsienio reikalų ministrai: Turan Gunes ir Dimitris Bitsios New Yorke kelis kart slaptai tarėsi Kipro salos reikalais ir įtempimas tarp tų valstybių kiek sumažėjęs.

MASKVA. — Sovietų įstaigos susitarė su ABC televizijos stotimi dėl platesnio žinių, sporto transliacijų ir pramoginės programos pasikeitimo.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo sprogimai sužalojo du prekinis laivus, gabenusius maistą iš Da Nango į Saigoną. Komunistų padėtos bombos nužudė ir du jūreivius.

ATENAI. — Graikijos prokuroras formaliai apkaltino buvusį prezidentą Popodapoulos ir 49 kitus buvusius karinės valdžios pareigūnus valstybės išdavimu ir sukylimu prieš vyriausybę. Šie kaltinimai buvusios chuntos nariams gali atnešti teisme mirties bausmes.

ČIKAGA. — Praėjusį šeštadienį temperatūra Čikagoje siekė 78 laipsnius, kad yra naujas aukštos temperatūros tai dienai rekordas. Anksčiau šilčiausia lapkričio 2 d. buvo 1961 m., kai termometras rodė 77 laipsnius.

rėmėjų — mecenatų ir Čikagos visuomenės, kuri uoliai lanko choro parengimus.

Po programos ir puikios vakarienės buvo šokama, vyko dovanų traukimas ir kitos pramogos.

Kanados naujienos

Lietuvaitė vynuogių šventės karalaitė

Tai yra Viltė Zubrickaitė, kuri buvo šiais metais išrinkta iš 3 kandidačių.

St. Catharines miestas yra išgarsėjęs kaip Folks Art Festival sostinė Kanadoje. Ši šventė yra švenčiama gegužės mėnesio pabaigoje.

Šioje šventėje kiekviena tautybė stengiasi dalyvauti: pasirodyti su tautinėmis programomis, meno išdirbiniais ir tautiniais patiekalais. Lietuviai, kad ir negausūs šiame mieste bet, bendrai dirbdami, šventėje pasirodo gana vykusiai. Šios šventės ruošia nuo jos oficialios pradžios iki užbaigos tęsiasi pora savaitė.

Išvairios tautybės ryškesnėse miesto dalyse, prekybos namuose papuošia langus tautiniais, kultūriniais ir meno dirbiniais. Tokie langai įvairių tautybių papuošti tėsiasi virš savaitės. Langų papuošalas turi atitikti tautybės senumą, kilmę ir dabartinės kultūros atsiekus laimėjimus. Tokius langus apžiūri laikraščių reporteriai, istorikai, rašytojai ir tūkstančiai svetimtaučių. Lietuviai įrengti langai savo turtingumu, ryškia ir patrauklia išvaizda visuomet sustabdo daug praivių.

Be to, tautinės grupės kas mėnesį išrenka vis naują mergaitę, kuri yra veikli ir tinkama atstovauti savo tautybę Festivalių šventėse ir, reikalingu atveju, visus metus atstovauti tautinę grupę svarbesniose Kanados šventėse, aukštųjų valdžios asmenų pagerbimo baluose ir t.t. Jos pareiga dalyvauti tautiniais rū-

Viltė Zubrickaitė išrinkta Vynuogių Karalaitė. Šalia jos vynuogių "karalius" Ernie Reimer.

bais apsiręngus, su specialia juosta "Miss Lithuania" ir t. t.

Vykstant Festivalio paradiui išrinktoji mergaitė parade dalyvauja apsiręngusi tautiniais rūbais, atvirame automobilyje. Po jos dažnai parade seka tos tautybės jaunimas ir suaugę, apsiręngę tautiniais drabužiais. Kadangi lietuvių tautiniai rūbai yra vieni ir gražiausių, tai visuomet lietuviai susilaukia didelio dėmesio.

Folks Art Festivalio šventė yra filmuojama ir sekanti sekmdienį rodoma televizijoje, kur šią šventę mato milijonai žiūrovų iš Kanados ir Amerikos, nes šioje šventėje be kanadiečių gausiai parade dalyvauja ir iš Amerikos.

Šiais metais iškilija lietuvaite buvo išrinkta Viltė Zubrickaitė, kuriai pagal seną tradiciją, per tautinių šokių grupės "Nemunas" metinę šventę, 1974 m. balandžio 20 d. buvo uždėta karūna. Prieš tai iškilija lietuvaite buvo Viltės puseserė Jūratė Zubrickaitė.

Iškilijai lietuvaite yra daug pareigingų darbų atstovauti lietuviams. Ji už tai negauna jokio atlyginimo ir daug išlaidų apsimokėti pati. Vienu žodžiu dirba iš idejos, garsindama lietuvių kolonijas ir Lietuvos vardą.

Šiais metais Viltė Zubrickaitė laimėjo ir antrą karūną

St. Catharines miestas yra žinomas kaip sodų miestas. Visas miestas yra apaugęs vaismedžiais ir ji supa vynuogių laukai.

St. Catharines nuo senų laikų kas metai yra ruošiamą vynuogių derliaus nuėmimo šventė — Vynuogių Festivalis. Ši šventė yra viena iš didžiausių švenčių Kanadoje. Iš šios šventės parado dalyvių suvažiuoja ne tik iš Kanados miestų, bet atvyksta gana daug iš Amerikos ir dalyvauja bendrame parade.

Šiais metais renkant vynuogių karalaitę dalyvavo iš Niagara Pusiasalio, St. Catharines, ir Hamiltono miestų įvairių tautinių grupių, klubų, verslo įmonių 34 mergaitės gražuolės. Šis postas yra labai svarbus, nes išrinktajai vynuogių karalaitėi tenka didelės, sunkios ir atsakomybės pareigos. Jai reikia parodo metu būti pačiame parado centre, į ją visų parade dalyvavusių akys yra nukreiptos. Parado metu, neskaitytų šimtų fotografų, įvairių laikraščių, televizijų stočių, reikia visą laiką būti geroje nuotaikoje ir su šypsena pravažiuoti pro estrada, kur sėdi Kanados ministrai, parlamento atstovai ir iš užsienio atvykę aukšti svečiai. Šiame parade pagal specialistų apskaičiavimą dalyvavo apie 300,000 žiūrovų, o žiūrovai džiaugėsi šiais metais vynuogių karalaitės gražumu ir pravažiuojant kėlė ovacijas. Viltė neapvykė vynuogių šventės rengėjų ir sėdėdama fantastiškame, papuoštame gėlėmis vežime, su tikros karalaitės apranga ir su šypsena, ranka mosikuodama sveikino žiūrovus. Tai buvo šių metų rugsėjo 28 d. vykstant vynuogių fes-

tivalio paradiui St. Catharines mieste.

Šiame milžiniškame parade dalyvavo 40 orkestrų ir 131 paradinis vienetas iš Kanados ir Amerikos. Paradas tęsiasi apie 3 valandas. Vynuogių karalaitė — Viltė Zubrickaitė pravažiavo si per parado nurodytas gatves, St. Catharines policijos vado Hilbert Shennens lydimu buvo atvežta į svečiams paruoštą autostradą ir pasodinta tarp aukštųjų svečių, kur taip pat ranka mosikuodama sveikino parado dalyvius, žygiuojančius pro autostradą.

Be abejo, yra didelis džiaugsmas Viltėi Zubrickaitei tapus vynuogių karalaitė. Yra dar didesnis džiaugsmas mums lietuviams, nes iki šiam laikui niekas taip plačiai neišgarsino lietuvių ir Lietuvos vardą kaip dabar. Be abejo, yra didelė garbė ir Viltės tėvams Joanai ir Algimantui Zubrickams už išauuginimą tokios pavyzdingos, gabios ir mandagios dukros. Yra tėvų, nusiskundžiančių savo vaikų ateitimi. Kiekvienas tėvas motina nori, kad vaikas būtų pavyzdingas, uolus mokykloje, planuoja į kokią mokyklą siųsti, kokią laikraštį ar knygą vaikui pataiti skaityti. Tikroji ir svarbi mokykla norint pavyzdingus vaikus išaukšti yra tik tėvai. J. ir A. Zubrickai yra verti pagarbos, nes jie savo vaikus iš mažens auklėja ir į jų jaunais širdies skiepija tautiškumą, moko būti pavyzdingas, gerbti vyresnio amžiaus žmones, nes tas prisideda prie lietuvių tradicijų puoselėjimo. (Gi ir prieš žodis sako: gerbdamas kitą pat save pagerbi). Viltės Zubrickaitė tokia mokykla yra gavusi nuo pat mažens iš tėvų, dabar yra reto patrijotiškumo ir mandagumo lietuvaite. Kur tik vyksta koks tautinis minėjimas; ar demonstracijos prieš Lietuvos okupantą — Sovietų Rusiją, Viltė kartu su tėvais visuomet dalyvauja.

Kaip renkamos karalaitės

Trumpai noriu supažindinti šio laikraščio skaitytojus kaip yra renkamos vynuogių karalaitės St. Catharines mieste. Renkant vynuogių karalaitę rinkimo komisija sudaro specialistai atvykę iš kitų miestų, kad išvengus bet kokių asmeniškių. Šiais metais tokia komisija sudarė 4 specialistai asmenys, atvykę iš Toronto miesto, apie 70 mylių nuo St. Catharines.

Kandidatės į vynuogių karalaites buvo egzaminuojamos nuo ankstaus ryto iki vėlaus vakaro. Kiekvienas komisijos narys turi atskirą kambarį. Kiekviena kandidatė buvo kruopščiai egzaminuojama, buvo duodami įvairūs klausimai ir pagal sugebėjimą atsakyti stotimi įvertinimo pažymiai. Vienu žodžiu, buvo griežtas skyringas, nes ta komisija yra atsakinga už išrinkimą vienos iš svarbiausių Kanados švenčių — vynuogių šventės karalaitę, kuriai tenka atstovauti kanadiečiams Kanadoje, o reikalingi esant ir užsienyje.

Rinkimų komisija patikrinusi bendrus pažymių rezultatus ir rodo, kad Viltė Zubrickaitė, gimusi 1956 m. birželio 3 d., yra išrinkta 1974 m. vynuogių karalaitė. Lyg tai būtų toks laimingas sutapimas: Viltės Zubrickaitės, kaip kandidatės į vynuogių karalaites buvo numeris 3, o ji gimusi birželio 3 d.

Pagal tradiciją, praeitų metų buvusi vynuogių karalaitė bendrame susirinkime, kur dalyvauja visos kandidatės su svečiais, atidaro už klijuotą voką, paskelbia naujai išrinktos karalaitės pavardę ir perduoda karūną su visa karalaitės apranga. Buvusi karalaitė atidaro voką ir atspiraše publikos, kad tos pavardės negalinti ištart. Jai į pagalbą tuojau prisistatė vienas iš laikraščių reporteris ir pranešė, kad Nr. 3, Viltė Zubrickas yra išrinkta 1974 m. Vynuogių karalaitė. Salėje dalyvavo tryliką šimtų svečių. Visi tuojau sustojo ir ilgai plojo naujai karalaitėi — Viltėi Zubrickaitei. Tu-

jau iš visų pusių sušvitavo laikraščių reporterių aparatai. Lietuviams iš džiaugsmo riedėjo ašaros. Laikraščių reporteriai prisitartinę paklausė, "Kaip jaučiesi dabar išrinkta vynuogių karalaitė?" Viltė tuojau atsakė: "Džiaugiuosi būdama lietuvaite ir galėjusi atstovauti lietuviams". Dabar lietuvių grupės atstovei teks atstovauti ir kanadiečiams.

Kitas klausimas buvo: ar įdomiausi vynuogių šventės festivalių? Atsakė, taip. "Būdama 6 metų jau pradėjau atkreipti dėmesį į šią šventę". Buvo ir daugiau klausimų, į kuriuos Viltė greit ir tiksliai atsakinėjo.

Viltė Zubrickaitė yra gabi moksle ir turi palinkimą į žurnalistiką, todėl ir į reporterių klausimus atsakinėjo greit, lyg tie klausimai būtų iš anksto žinomi. Viltė dabar lanko 13-tą gimnazijos klasę ir yra toli pažengusi pianino muzikoje. Lietuviams ruošiant tautines šventes Viltė dažnai dalyvauja programų atlikime. Priklauso tautinių šokių grupei "Nemunas".

Viltė Zubrickaitė po išrinkimo į vynuogių karalaitę visą savaitę turėjo nutraukti mokslą, nes jai teko dalyvauti etninių grupių bei kanadiečių įvairių organizacijų ir klubų karalaitės garbei renginiuose. Ji visur stengėsi būti karalaitės uniformoje. Buvo tokių dienų, kur aplankė iki dešimties vietovių. Sunku išskaičiuoti valandas, kiek šiai patrijotiškai lietuvaitei tenka praleisti įvairias instancijas vizituojant. Ji pareiškė 1974 balandžio 20 d., kada jai uždėjo iškiliosios lietuvaite karūną: "Perimdama šią karūną stengsiuos kuo geriausiai atstovauti lietuviams tarpe svetimtaučių".

Viltė Zubrickaitė iš prigimties turi krikščionišką atjautimą artimui ir nelaimingiesiems. Tapusi vynuogių karalaitė, kad ir apkrauta visokiais įsipareigojimais bei vizitais, bet radusi valandėlę laiko savanoriškai nurodė į nelaimingųjų, protiniai atsilikusių mokinių mokyklą ir su jais pasikalbėjo. Mokiniai karalaitės atsilankimu nustebė ir buvo tokių, kurie kreipėsi į ją ir prašė kad leistų ranka paliesti jos uniformą.

Viltės Zubrickaitės laimėjimais džiaugiasi lietuvių kolonija, o kanadiečiai džiaugiasi Viltės veikla ir sugebėjimais tinkamai atlikti "karalaitės" pareigas. Iš vynuogių šventės festi-

valio rengimo komiteto gavo \$500 dovaną su prierašu: "Esame labai nustebinti Jūsų veikla ir sugebėjimais, atliktais vynuogių karalaitės darbais".

Be to, ji gavo ilgą laisvą iš Kanados parlamento atstovo Gilbert Parent, kuris dalyvavo vynuogių festivalio šventėje ir mitysu lietuvaitei su G. Parent teko asmeniškai susipažinti.

Viltė Zubrickaitė yra pakviesta Trinidadą, kuri jai 1975 m. vasario mėn. ruošiamoje vynuogių šventėje teks atstovauti Kanadą. Šią išvyką apmokės St. Catharines miesto savivaldybė, nes į tą šventę yra numatęs vykti ir St. Catharines miesto burmistras Joe Reid. Į Trinidadą planuoja vykti ir Viltės tėveliai, bet jiems kelionę reikės patiems apsimokėti.

Vynuogių karalaitė — Viltė Zubrickaitė reikšmingoje konferencijoje

Kada įvyko St. Catharines miesto statybos ateities planų svarstymas dalyvaujant ir ministrui, į tą konferenciją buvo pakviesta ir Viltė Zubrickaitė, kuri privalėjo būti karalaitės uniformoje. Viltė yra labai kukli ir jai buvo naujienybė, kad konferencija atidarant ar kalbas sakant, pirmą pamini vynuogių karalaitės titulą, o paskui ministras ir t. t. Tai kaip matome mūsų lietuvaite yra lyg ambasadorė ne tik St. Catharinėje, bet visoje Kanadoje.

St. Catharinėje yra arklų lenktynių aikštė ir ten mūsų lietuvaite yra kviečiama įteikti laimėjimams premijas, o jos paveikslas užima visą puslapį programos leidinyje. Sporto varžyboms vykstant ir ten Viltė yra kviečiama jas prarasti. Tai tik dalis Viltės Zubrickaitės pareigų, kas liečia vynuogių karalaitės karūną. Kadangi Viltė šiais metais yra papuošta dviem karūnom, tai jai tenka dalyvauti ir lietuvių atstovauti, kur liečia Folks Art Festivalio reikalus. Be to, Viltė yra aktyvi dalyvė ir tautinių šokių grupėje "Nemunas".

Tapusi vynuogių karalaitė ir užklausta reporterių, kaip jaučiesi, ji atsakė: esu laiminga būdama lietuvaite. Lietuvių tauta nežus, jei tokių lietuvačių, kaip Viltė Zubrickaitė daugiau bus.

Linkiu Viltėi sveikatos savo įsipareigojimuose.

J. Šarapnickas

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA - įvykdo 80 metų tarnauja lietuvių visuomenėi ir išmoko daugiau kaip šimtą milijonų dolerių savo apdrausimams.

SLA - didžiausie lietuvių fraternalinė organizacija - duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieskų pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA - įvykdo turį daugiau kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad je apdrauda tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA - jaunuimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštoje mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA - duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudęs tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA - AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviški KLBUR ir draugių namams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudęs mokeskis \$2.00 metus.

SLA - kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

MIELAS DRAUGE,

GEORGE W. DUNNE,

bepirmininkaudamas Cook apskrities komisijonierių valdybai, dirba išskirtinai gerą ir pavyzdinę darbą. Jis remia lietuvių organizacijas, įvairiose miesto dalyse dalyvaudamas jų renginiuose, ir nuoširdžiai susidomėjęs lietuviais.

Lietuvių ir Draugų Komiteto Perrinkti George W. Dunne vardu kreipiuosi į jus ir turiu vilties, kad jūs ir jūsų šeima lapkričio 5 dieną balsuos už GEORGE W. DUNNE.

Iš anksto nuoširdžiai jums dėkoju

Stanley Balzekas, Jr.

Komiteto Pirmininkas

COMMITTEE

Albert J. Aukers
Adolph Balunas
Casmir Baltamaitis
Vince Bardis
Julia Biciunas
Alfred Brazis
Aldona Daukus
John Drevin
Tony Juska
Ludasa Kairys

Charles P. Kal
Joseph A. Katauskas
Albert Kerelis
Stephen Lack
Roman Mankus
Stanley Molis
Joseph Padziunas
John Pakel
Harry S. Petratis
Helen Plus

Felix Raudonis
Richard J. Razas
Irene Sankus
William Sebastian
Paul Simon
Peter Vilkelis
Stanley J. Yanas
John Yerkes
Frank Zogas
Adella Zunas

Viltė Zubrickaitė — Miss Lithuania, šioje aprangoje ji kandidatavo į Vynuogių Karalaitės ir iš 34 kandidatų laimėjo pirmą vietą.

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais įrištos knygos kainą yra tik \$3.00, minkštai \$2.50.

Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 582 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00

Prof. Vaclovo Biržiškos, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50

Prof. Vaclovo Biržiškos, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00

Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00

Prof. S. Keirys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50

Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštai viršeliais. \$5.00

Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00

P. Liūdžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl. \$3.00

M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai \$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

BALTIJOS VALSTYBIŲ NEBERA MOKYKLŲ ŽEMĖLAPIUOSE

Pastebėta, kad Amerikos mokyklų oficialiuose žemėlapiuose, iš kurių mokoma geografinė Baltijos valstybių, — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — nebėra, o tik viena spalva pažymėta SSSR teritorija. Vienas toks žemėlapis yra Clissold valdiškoje mokykloje, adresu: 110 gatvė ir Western ave. Chicagoje, 6 skyriuje. Aną dieną N. Mackevičienė dėl tokio žemėlapio atkreipė mokyklos vedėjos dėmesį ir pareiškė apgailėstą, kad kad Baltijos tautos tuo daroma didelė ir nedovanotina skriauda, ištrinant tų tautų sukurtas valstybes iš Europos žemėlapių.

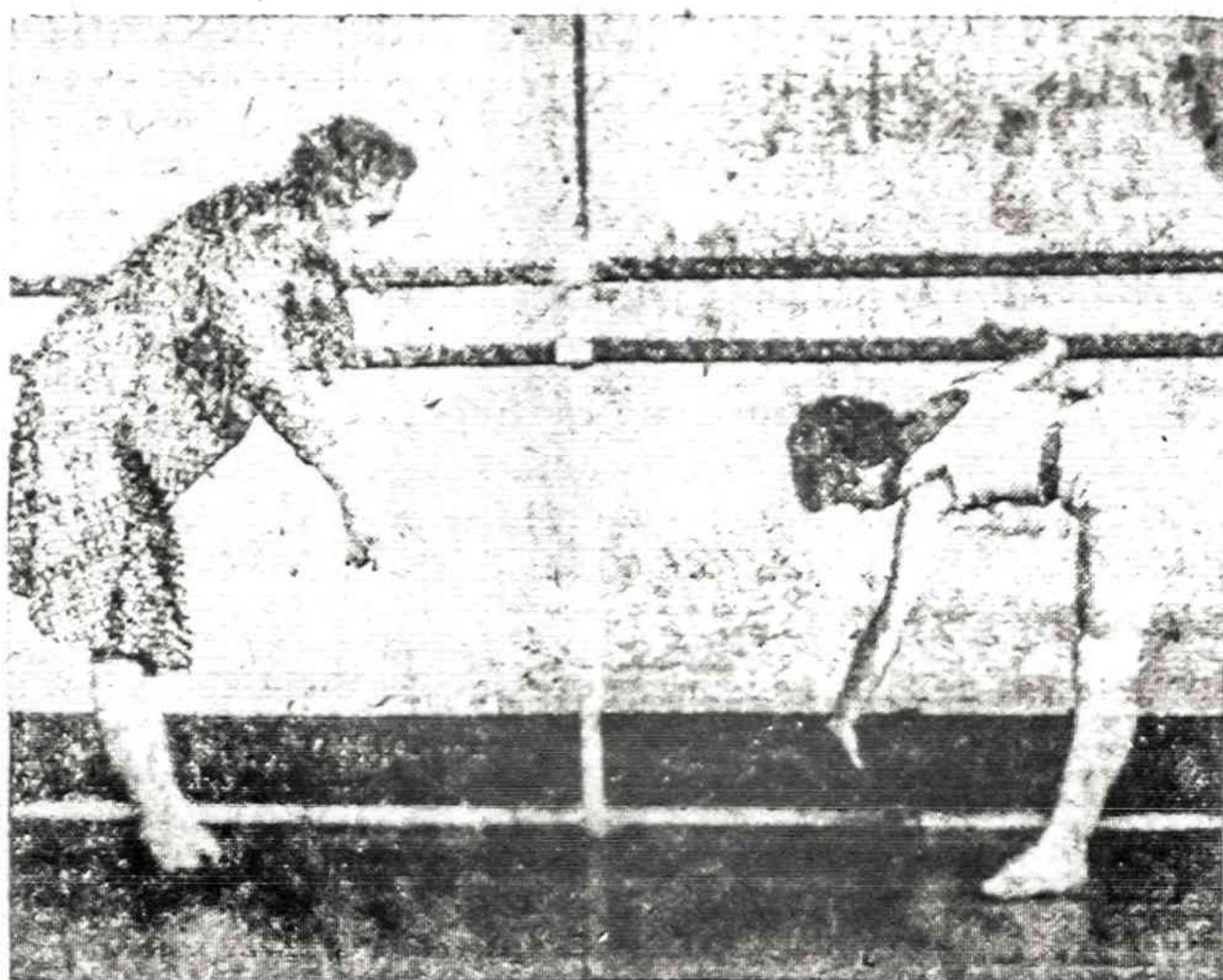
Užklausta vedėja, ar jai yra žinoma kieno patvarkymu Baltijos valstybės iš žemėlapio išbrauktos, vedėja, neturėdama tiesioginio atsakymo, aiškino, kad tas didelės reikšmės neturi, nes jeigu kas nori apie Baltijos valstybes sužinoti, tokias žinias gali rasti enciklopedijose. Kada jai buvo paaiškinta kokiais sumetimais vaikas tokių žinių ieškos enciklopedijose, jei jis iš viso nežino, kad tokios valstybės, iš viso kur nors egzistuoja

ant šio žemės rutulio. Kai vedėja buvo užklausta, koks procentas tų mokyklų lankančių vaikų žino, kad tokios valstybės yra, atsakymo neturėjo.

Tai dar viena karti tikrovė, dėl kurios turime nemažiau susirūpinti, kaip ir dėl enciklopedijos "Britanica", kurioje kaip p. A. Klimas paskelbė irgi Lietuvos nebėra, o tik Lithuanian Soviet Social Republic. Išvaizduokime, kad vaikas ar suaugęs iš kur nors išgirdęs, kad kur nors yra kokio tai Lithuania, ieško apie ją smulgesnių žinių enciklopedijoje ir atsivertęs "Britanica" vietoj Lithuania ten ras Lithuanian Soviet Social Republic.

Kyla klausimas: kaip čia dabar pagaliau yra? Pakviesti į mūsų suėjimus šio krašto valdžios pareigūnai mums tebetvirtina, kad Baltijos valstybės nėra ir nebus rusams pripažintos, betgi, kad tos valstybės iš žemėlapių išbrauktos, apie tai nei jie ne užsimena, nei mes jiems neprimename. Ar čia negali būti koks nors sutartinis samokslas, kuriuo norima be jokio triukšmo atlikti tą patį, ką atliko Austri-

lija? Mes, kurie dar gerai žinome apie Baltijos valstybes, laiko tekmeje išnyksime. Iš jaunosios kartos nedaug kas kreips į tai dėmesį, o prieauglis jau iš viso nežino, kad tokios tautos ir valstybės kada nors egzistavo. Būtų gera, kad vaikai ir jaunuoliai, kurie lanko įvairias mokyklas atkreiptų į tai dėmesį ir

Karališkoje Baletų mokykloje Londone Dama Ninette de Valois duoda pirmą pamoką naujai mokiniai Lady Sarah Armstrong - Jones, princesės Margaritos ir Lordo Snow-dono 10 metų dukrelei.

atsiųstų davinius žemiau nurodytu adresu. Taip pat asmenys, kurie dirba valdinėse įstaigose, irgi prašomi atkreipti dėmesį įstaigose esamus Europos žemėlapius.

Šie duomenys reikalingi tam, kad mūsų visuomenės institucijos galėtų pareikšti protestus atitinkamoms JAV įstaigoms, kurios už tai yra atsakingos.

Neskaitant įstaigų, šis reikalas turėtų būti stipriai iškeltas įvyksiančiame JAV mokytojų atsto- suvažiavime, kuriame nagrinėjami ne tik šio krašto, bet ir viso pasaulio reikalai.

K. Radvila

Duomenis siųsti: K. Radvila, 6831 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

Mackialienė dirba, o kiti tik plepa

Pėr Los Angeles lietuvių radijo valandėlę rež. D. Mackialienė davė įdomų ir, šių dienų lietuviui, teatrinio meno mėgėjui, labai aktualiomis temomis pagrįstą pasikalbėjimą. Per trumpą laiką atsakė į pačius svarbiausius klausimus, kodėl merdėti lietuviškas teatras Angelių mieste ir kokios to merdėjimo priežastys.

P. D. Mackialienė išvardino 4 pagrindinius elementus, kurie sudaro bendrą grandinę: autorių, režisorių, aktorių ir žiūrovą. Pasisakė, kad tokio liuksuso, kuris jai leistų pasirinkti patinkantį veiklą niekad neturėjo, nes veikalo pastatymas priklauso nuo aktorių sugebėjimo atlikti vaidmenį, dekoracijų komplikuo- tumo ir svarbiausia — publikos — žiūrovo. Ar jis tą veiklą priims ar ne?

Ilgiausiai sustojo prie žiūrovo. Mūsų publika, jos žodžiais, yra gana konservatyvi, sustingusi ir veikalo vertę kartais sprendžia pagal kurio nors aktoriaus asmenišką mėgimą ar nemėgimą, visai neįsiigilindami į veikalo prasmę.

D. Mackialienė atvirai pasakė, ką ne tik ji, bet ir daugumas kitų teatro, bei dirbančių kitose lietuviškose srityse, senai galvoja, bet nedrįsta viešai pasakyti.

Naujienose pasirodęs anoniminis straipsnis, tą visą pokalbį per savus akinius perleido ir bandė įtikinti skaitytojus, kad "kalbinimų, kuriuos pabėrė tokiu diktatorišku tonu Dalila Mackialienė, nebuvo galima suprasti kitaip, kaip noru pridengti savo nesėkmes".

Visų pirma: kas klausėsi radijo valandėlės, nesutinka, kad Mackialienė kalbėjo diktatoriškai ("vienas iš kaimo, pasižiūrėk į žodyną, ką reiškia diktatūra"); antra, jokių nesėkmių ji dar neturėjo.

Pagal pačios D. Mackialienės pasakymą: "...vienas veiklas pavyko geriau, kitas prasčiau". Jos visų pastatymų metu salė buvo pilna žmonių, nes Mackialienė gerai veikalo neparuošusi į sceną neina, ar ji veiklą stato viena forma ar kita.

Slapuko citata: "Čikagoje mes laimėjome pirmą premiją su Landsbergio "Paskutinis piknikas", o čia mus tas kaimas nulinčiavo. Grąšino ir, žinoma, po tokių grąšinimų, niekas jau nebeuori lipi į sceną". Tuo tarpu Mackialienės žodžiai yra: "...kai grįžom čia, į savo kaimą, tai publikos buvom beveik

nulinčiuoti, nes veikale buvo klausimas barzdoto jaunuolio mergaitei: "ar tu žinai, kas yra seksas?"

Niekur savo pokalbyje Mackialienė neteigė: "kad Los Angeles didelis kaimas, o auditorija — tai net paskutiniai nemokšos atsilikėliai, neišmanėliai ir t. t." (cituoju "vienas iš kaimo"). Pasakė: "...kai grįžom čia, į savo kaimą..." Apie žiūrovus pasakė kad: "...jie yra skirtingų kultūrų, amžiaus ir išsilavinimo..."

Vienas iš "kaimo" rašo: "Auditorijos ilgai neapgaudinėsi... Mackialienės pasakymas... "mes turime daugiau dirbti, nes mūsų tarpe nėra nei vieno profesionalo..." jau parodo, kad ji nepretenduoja į profesionalus ir pasaulines žvaigždes. Ji nėra išvadusi kitų profanais teat-

ro srityje, ką teigia "vienas iš kaimo".

Bet ji pati nėra profanė teatro darbe, nes kitaip jos 2 pastatymai Čikagos festivalyje nebūtų laimėję premijų. Jei jau Mackialienė tokia profanė, tai dar didesni profanai tie, kurie jos režisuotus veikalus premijavo; tas teigimas prilygtų posakiui, kad klebonas poterių nemoka...

"Vienas" klausia: "kur dingo L. A. ankstyvesni, prie kitų režisorių buvę demokratiški susirinkimai? Turiu omenyje, vieši susirinkimai?" Aš jį dar patį noriu paklausti, kodėl tie susirinkimai turi būti vieši ir spaudoje skelbiami? Tai yra meno megėjų sambūris, kuris sprendžia savo tarpe visus, su teatro grupe susijusius reikalus!

Anksčiau skelbė spaudoje, nes norėjo daugiau pritraukti vaidintojų ir padėjėjų. Kokia kita organizacija, išskyrus lietuvių bendruomenę, skelbia savo susirinkimus spaudoje ir leidžia balsuoti tai sąjungai nepriklausantiems?

"Diktatūra, politinė ar ir meninė, neilgai išsilaiko"... Nežinau, kam čia taikoma; Titi ir dabar tebevaldo, ruskiai ir dabar dar pusę Europos apsidė, bet jei šitą norima pritaikyti Mackialienėi, tai, broleli, prašovei pro šalį.

Kiek man asmeniškai teko patirti, ji niekad neužangažavo savo grupės, pirma nepasitarusi. Kada jau nutaria duoti veiklą ar programą, tada kitas reikalas. Tada paima griežčiau ir ranką ir reikalauja, kad visi dėtų pastangas ir pasirodytų kiek galima geriau, nes visi žinom, kad iš palaidos balso pilies nepastatyti...

"...Pirmininkai tik draugai ir kaip tokie, žinoma, visą tą Dalilą ir pakviečia, kaip gi kitaip, negi pasirodys tokie asilai... O geriausia, kai savas vyras pirmininkauja. O ką bekalbėti apie kitus režisiorius? Čia jų lyg nebūta..."

Čia visas kaltinimas yra grynai asmenišką pavydas Mackialienėi, kaip moteriai ir kaip režiserei. Kurgi pradingo tie visi garsūs režisoriai kai muz. B. Budriūnas norėjo statyti savo operetę "Sidabrinė diena"? Iš visus kreipėsi, bet nei vienas

nesutiko. Ar ir čia Mackialienė kalta? O kad pirmininkai draugai, tai nenuostabu, nes jei ilgai grupėje dirbi, tai arba iškrinta arba pasidaro draimėję premijų. Jei jau Mackialienė tokia profanė, tai dar didesni profanai tie, kurie jos režisuotus veikalus premijavo; tas teigimas prilygtų posakiui, kad klebonas poterių nemoka...

Taip kad ir aš pritariu "vienas iš kaimo" pasakymui mels-tis, kad Dievas atvestų į protą. Melskitės ir daug kartų į dieną, nes gal Dievas duos jums pro- vieši susirinkimai? Aš jį dar patį noriu paklausti, kodėl tie susirinkimai turi būti vieši ir spaudoje skelbiami? Tai yra meno megėjų sambūris, kuris sprendžia savo tarpe visus, su teatro grupe susijusius reikalus!

Sutinku su "Vienu", kad reikia drąsos, nes be jos nei Kolumbas Amerikos nebūtų atradęs, nei joks aktorius nelipėtų į sceną, bet, kad koks nors popieriukas — diplomą, iduotų žmogui gabumų — nesutinku.

Paskaityt E. Hemmingway, kuris nėra net gimnazijos baigęs; palyginkit M. Trumanaitės balsą su Mario Lanza; pirmoji mokėsi pas geriausius Amerikos balso mokytojus, M. Lanza — niekur. Kuris garsesnis ir populiaresnis? Jei įgimtos Dievo dovanos neturi, joks diplomą nepadės. Jei turi — moka jį naudoti, ką p. Mackialienė ir dar. Kiek iš mūsų operos žvaigždžių nebuvo baigusių konservatorijos? O vis dėlto, prasimušę savo gabumais.

Iš viso nereikėtų leisti į diskusijas su slapukais, kurie kitus minčdami pavardėmis, savosios gėdijasi pasirašyti.

Tokie slapukai man primena šeska, kuris gyvybei nėra pavojingas, bet kuriam laikui labai smardingas...

Valerija Irlukienė

BALSUOKITE UŽ ŠIUOS KANDIDATUS

Kongresmanas FRANK ANNUNZIO (11-tas distrikas)

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA endorsuoja kongresmoną FRANK ANNUNZIO (11th dist.), kongresmoną EDWARD DERWINSKI (4th district), ir kongresmoną ROBERT P.

Kongresmanas ROBERT P. HANRAHAN (3-tas distrikas)

HANRAHAN (3rd district) ir prašo visus lietuvius, gyvenančius tuose distriktuose, balsuoti už šiuos kandidatus ir raginti savo pažįstamus už juos taip pat balsuoti.

Šie kandidatai labai padeda lietuvių reikalams, gerai juos supranta ir uoliai kovoja už Lietuvos laisvę.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

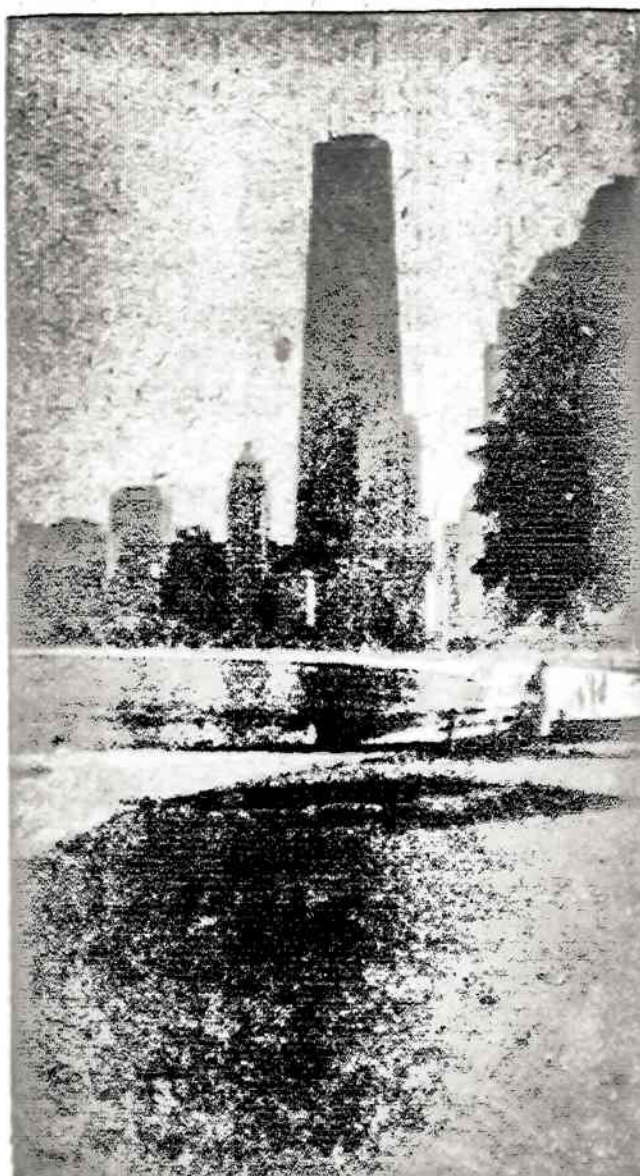
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmenišką jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2 %

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4 %

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2 %

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Ne visi namie

Brooklyne tėvų pranciškonų leidžiamo Darbininko redaktoriaus, išsikėlėjęs su New Yorko sugrįžusiais Chicagoje vykusio Amerikos Lietuvių Tarybos Kongreso atstovais ir pasiskaitęs aprašymų laikraščiuose, negali suprasti, kas vyko tame dideliame Amerikos lietuvių suvažiavime. Jis net pranciškonų laikraščio spalio 25 dienos įžanginį pavadinimą "Kas nutiko Chicagoje?"

Redaktoriaus nepaveikė faktas, kad Chicago buvo suvažiavę visų didžiausių Amerikos lietuvių organizacijų atstovai, kad čia buvo frateratilių organizacijų rinkti atstovai ir ideologinių grupių skirti geriausi nariai. Jis nekreipė dėmesio į tai, kad kongresui vadovavo Rymo Katalikų Federacijos išskirtas veikėjas ir kad prie garbės stalo buvo pakviesti patys įtakingiausi katalikų bažnyčios vyskupai. Jis net žodžio netarė apie tai, kad atsakingi Amerikos Lietuvių Tarybos pareigūnai padarė savo veiklos pranešimus, kuriems kongresas vienbalsiai pritarė, o vadovybė kongrese pagyrė už atliktus ir vedamus darbus.

Pranciškonų redaktorių, nekrepdamas dėmesio į skaitytus referatus, į priimtas rezoliucijas ir pranešimus, susidomėjo sveikintojais. Jis įžanginiame rašo:

"Ne visi laikraščiai išryškino vieną faktą. Kiti gal ir nesuprato, gal ir nepastebėjo. Bet faktas lieka faktas, kad tame kongrese buvo vienas ir labai apgailėtinas reiškinys. Atsitiko taip. Sveikintųjų metu vienas pasveikino tokiu titulu: JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmininkas! Kas čia tokio? — paklausė ne vienas. Bet tas žmogus visai nėra net tarybos narys; nėra nė rinktas, neturi jokių įgaliojimų. Jis pats ėmė ir "susapnavo", pasidarė pirminku ir išėjęs pasveikino.

Kaip tai suprast? Galima ir nutylėti. Kartais ir nutylima. Štai vieną kartą New Yorke po vienos paskaitos pilietis ėmė ir paklausė visai nei šio, nei to. Publika nereagavo, nes visi žinojo, kas tas žmogus. "Ne visi namie", kaip sako žmonės. Nebuvo nei jokio incidento, nei jokio vargo, nes to žmogaus klausimas nieko nepalietė, tik taip sau buvo kvailas. Bet nejaugi anas ponas, kuris išėjo ir pasveikino, pasivadindamas LB tarybos pirmininku, būtų ėmęs ir susirgęs ir nušnekėjęs? Nejaugi ir jam "ne visi na-

AUSTRALIJOJOS IR ZELANDIJOS ĮVYKIAI IR KAS TOLIAU?

Šio krašto lietuvių visuomenės ir Zelandijos vyriausybės skaudžiai sukrėtė Australijos sprendimai, pripažįstantys Pabaltiją

mie"? Tokius žmones, kurie nušneka, paprastai išveža į specialią ligoninę ir ten mėgina atitaisyti jų logiką, atvesti į gyvenimo tvarką, kad "nenušnekėtų". (Darbininkas, 1974 m. sp. 25 d. 3 psl.).

Jeigu Rusijoje arba dabartinėje "tarybinėje" Lietuvoje kas būtų drįsęs panašiai pasveikinti už Lietuvos laisvę kovoti pasiryžusių žmonių suvažiavimą, tai aiškus daiktas, kad sveikintojas būtų išvežtas į ligoninę "logikos mokyti". Stalino laikais jis būtų sušaudytas, Malenkovo ir Berijos laikais jis būtų padėtas į kalėjimą, o Chruščiovas leido sveikus politinius priešus kankinti psichiatrinėse ligoninėse. Darbininko redaktorių, rašinėdamas ne "tarybinėje" Lietuvoje, bet laisvoje Amerikoje, siūlo taikyti chruščiovinius metodus.

Perskaičius cituotą Darbininko įžanginį, susidaro įspūdis, kad pranciškonų laikraščio redaktorių būtų iš medžio iškirstas. Nebūdamas gydytojas, sveiką žmogų jis nori uždaryti į psichiatrinę. Studijavo tiktai teologiją, bet yra pasišokęs rašyti medicinos gydytojo liudijimą. Jeigu teisėjas panagrinėtų šią klausimą, tai redaktorių labai greitai įsitikintų, kad sprendimus, kam "ne visi namie", tiktai gydytojas gali padaryti.

Amerikos Lietuvių Kongresą sveikino Dr. Zenonas Danilevičius. Visas Amerikos Lietuvių Kongresas pritarė sveikintojo padarytam pareiškimui. Bet Dr. Danilevičiaus pareiškimas nepatiko Darbininką leidžiantiems pranciškonams. Jam dar labiau nepatiko žinia, kurią po visą kraštą išnešiojo Alto kongrese buvę atstovai. Dr. Danilevičius sveikino kongresą, ne kaip JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmininkas, kaip Darbininko redaktorių neteisingai rašo, bet kaip JAV Bendruomenės laikinosios tarybos pirmininkas. Dr. Danilevičius vadovauja JAV Bendruomenės laikinajai tarybai. Jis davė, kol bus pertvarkyta dabartinė Bendruomenė. Frontininkai nuvedė Bendruomenę į aklą gatvę. Jie paralizavo visą Bendruomenės darbą. Atvažiavęs frontininkų patatytas pirmininkas suskaldė Cicero Bendruomenės apylinkę, įvedė netvarką gausiojoje Marquette Parko apylinkėje, pagrobė šios apylinkės pinigų ir pasėjo nerimą visame krašte. Chicagoje buvo sudaryta Vidurio Vakarų apygarda, kuri ryžosi gražinti Bendruomenę į tikrąją josios vagą. Dr. Danilevičius ryžosi šį reikalą sutvarkyti. Kaip bus paruoštas statutas, praveisti teisingi rinkimai, tai laikinoji taryba savo pareigas perleis teisėtai išrinktiesiems.

Bendruomenės vadovybė neteisėtai pagrobė frontininkai kaitaliojo rinkiminius nuostatus prieš kiekvienus rinkimus, o kai ir pakaito jiems nepažėję, tai griežbiškai fiktyvių balsų. Bendruomenės priešakiniai atstovai frontininkai reikalavo tokių teisių, kokias turi visos kitos Amerikos lietuvių organizacijos kartu sudėjus. Narių sąrašą neturinčios organizacijos pagalba frontininkai nori primesti Amerikos lietuviams savo valią. Kad toki užsimojimai nesuderinami su sveiku protu, tai Darbininko redaktorių nežino ir žinoti nenori. Jis iškrito iš medžio, patyrė apie lietuvių daugumos nenorą klausyti naujai atvažiavusių vadų, ir šaukia, kad "ne visi namie". Bet jis nesirijo pastudijuoti, kam "ne visi namie".

jo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Telegramas, laisškai, protesto demonstracijos parodė daugumos lietuvių nusistatymą: mes niekad nesutiksime su jokiais sprendimais, Lietuvos okupaciją pripažįstantiems.

Vis dėl to, reikėtų pasvarstyti mūsų laikyseną po tų dviejų pripažinimų.

Mes tikimės, kad šio krašto vyriausybė nepripažins privertinto Lietuvos ir kitų Pabaltijų kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Čia tampa visų lietuvių reikalas, kad nebūtų duodamas bent mažiausias pretekstas, kuriuo remiantis Amerikos vyriausybė galėtų keisti savo nuomonę. Esame padarę klaidų, bet tos klaidos būtinai privalo būti pataisytos.

Viena iš pagrindinių klaidų, be jokios abejonės, būtų siuntimas savojo atžalyno į okupuotus Lietuvos pionierių stovyklas. Kad ir ne per daug važiuojanti atsidaro, tačiau tas iš dalies parodė pritarimą okupantui. Tai jau sudaro kabinuką, už kurio galima užsikabinti: jeigu jūs, siundiate vaikus į okupanto propagandines stovyklas, reiškia, pritariate pačiai okupacijai.

Kitas nemalonus reiškinys: atsiranda lietuvių studentų, vykstančių į okupuotus Lietuvos universitetus "studijuoti". Jų važiavimas įteisina okupacijos pripažinimą, nežinint, kad tokiems "studentams" smegenėles švariausiai išskalaunamos taip, kad jose to buvusio protelio nė už centuką nelieka...

Važiuoti, girdi, reikia, nes išėjimoje ar tremtyje užmirštame savąją lietuvių kalbą, neturime gerų (tik matyti, gerbiamieji... J. V.) kalbos mokytojų, o ir tie patys baigiasi. Praskaitė, sensta, o jaunųjų nepriauga, nes jaunimas, gyvendamas svetimoje aplinkoje, nepajėgia gerai išmokti kalbos, kad kitus galėtų mokyti.

O tenai, ana, Vilniuje patyrę profesoriai, profesionalai dėstytojai.

Na, žinoma, kurgi ne... Tokie patyrę profesionalai kad po pusmečio pagrindinių studijų ir bačiausiosna smegenėlesna pripučia raudonų miglų. Taigi, tik mokykis ir norėk. O paskui už okupanto užmačias rėk...

Cikagiškis Lituanistikos Institutas, tiesa, ne per daug išleidia studentų absolyventų, bet iš baigusių turimė labai jau žaibių pavyzdžių, išmokusių lietuvių kalbą ir visai pasirususių ir paruoštų kitus tos kalbos mokyti. Tik daugiau jaunimo

faktas negali būti nugrėžytinas.

Prilimam vadovėli. O kas būd? Jeigu mums bus iš aukštųjų šio krašto pareigūnų pasakyta: jūs juodinate savo nepriklausomybės laikotarpį, jūs giriate okupacinį laiką? Kokį atsakymą duosime?

Dievuli mano, mes išeiname prieš save pačius. Kovojame už nepriklausomybę, o tą trumpą klestėjimo dvidešimtmetį išdergiame...

Kam mums ta nepriklausomybė reikalinga, jei okupanto valdžia taip gražiai viską tvarko?

Nardo, kaip žuvys, prieš agentėliai... Kas jie, mes nežinome. Ir džiaugiasi. Džiaugiasi, kad mes jų įtaigojimams pasiduodame, kad ir be blogos valios, nesuprasdami.

Kai kurie laikraščiai (ar žurnalai) spausdina rašinius, paneigiančius mūsų kultūrą, mūsų seną kalbą. Net ir premijuoja. Ką, girdi, mūsų kultūra... Mes jos neturim. Imkim kultūrą iš kitų tautų.

Jeigu mes tik to verti, tai ką kalbėti apie kitas tautas, kurių tautinė kultūra tikrai nėra pasiekusi tokio lygio, kaip mūsų? O tos tautos kovojo ir kovos už savo. Tik už savo.

Jos yra teisios. Kiekviena tauta kelia savo turtus, kiekviena tauta nori g yventi. Ką sakau: nori. Ne "nori", bet turi teisę gyventi. Ir tauta gyvens tik ta, kuri kovos už save, už savo sukurtas vertybes.

Aš puikiai žinau, kad mūsų tautos sukurtas vertybes giname, už jas kovojame, norime išlikti. Paskutiniai mano sakiniai buvo taikomi, esu tikras, mažumai. Bet atsiradus atitinkamai padėčiai, mažumos nusistatymas gali būti primestas visiems.

To neturime teisės prieiti. Dėl to, mažumos primestas įtakas privaleitume neigti ir jas išmesti iš savo tarpo. Nutylime dažnai: ko čia kištis, čia mums nepriklauso. — Ne!

Mums visiems priklauso. Daug kas vadina dalį mūsų visuomenės tylinčiąja. Ar nevertetų tai vadinamajai tylinčiai visuomenės daliai pradėti kalbėti? Ypač, po Australijos ir Zelandijos įvykių. Ar nevertetų tai tylinčiai daliai pasirodyti, kad ir jie žino lietuvių esą, nepritaria nei okupacijai, nei pavergejo užmačioms? Nes ta, tikrai lietuvių patriotų dalis, savo viduje, be jokios abejonės, yra nusitačiusi prieš savo gimto krašto aneksiją, trokšta laisvės ir nepriklausomybės savo kraštui.

(Nukelta į 5 psl.).

VARDYS IR ŠOVA APIE RAŠTIKIO ATSIMINIMUS

Rašo JONAS AUGUSTAITIS

17

Toliau Šova rašo: "J. Augustaitis Naujienose jaudinasi, esą kariuomenės vadas Raštikis sudaręs kariuomenei organizaciją, niekam nerodęs, nepatiekęs nei Karo Tarybai svarstyti, pareikalavęs vyriausybę patiektą planą priimti" (Šova ibid). Tai visai ne mano išsireiškimas, kaip čia Šova rašo, (dėl aiškumo turėjo pateikti mano raštų citatą, o aš rašiau, kad Raštikis, pulk. lt.), 38 metų amžiaus, paruošęs kariuomenei pertvarkymo planą, su nieku nesitaręs, nepatiekęs Karo Tarybai svarstyti, įnešęs į Vyr. Gynimo Tarybą, kur pirmininkavo Smetona, nariais buvo Tūbelis, Lozoraitis, Šniukšta, Rusteika, Černius, Sutkus, Raštikis, grasindamas atsisakyti, gavo Tarybos sutikimą skirti specialiam ginklavimuisi po 25 mil. litų kasmet (per 7 metus — 175 mil. litų).

Šova gi man atsako, kad planas dėl tu papildomų kreditų, pareikalavęs naujos organizacijos, buvo svarstomas. Jis rašo: "Turiu J. Augustaitį užtikrinti, kad nustatant kariuomenei karą ar taikos meto organizaciją ir ginklavimą, buvo ne tik įtrauktas į darbą vadai ir viršininkai, bet ir visi protai" (Šova, Dirva, 1974 II. 1 d.).

O pats Raštikis, rašydamas apie to planą paruošimą, sako, kad jis, užsidaręs sta-

bė, įsakes jį nekludyti, nukreipęs visais reikalais pas Štabo viršininką pulk. Černių, sunkiai dirbdamas, paruošė planą ir savo darbų išvadoje sako: "Nesiūliau svarstyti savo plano karo taryboje todėl, kad tai būtų buvęs tuščias reikalas? Juk karo taryba buvo tik patariamasis Krašto Apsaugos ministerio organas. Jei kai kurie klausimai būtų buvę man neaiškūs, jei man būtų buvę reikalinga kitų nuomonės, jei kai kuriais klausimais dar nebūčiau turėjęs savo nuomonės, tada karo taryba būtų buvusi man reikalinga. Tada aš pats būčiau prašęs, kad visas mano planas arba atskiro jo dalys būtų dar apsvaistytos ir karo taryboje. Dabar reikalas buvo visai kitoks. Visos numatytas reformas buvau pats išstudijavęs, buvau apsvaistęs įvairius galimus ar jau padaręs išvadas, kas ir kaip reikėtų daryti. Visi reikalai man buvo labai aiškūs, ir jokių naujų pašalinių patarimų man daugiau nereikėjo". (Rašt., I t. pls. 343).

Taip, tai matome, kaip pagal dviejų aukštųjų Gen. Štabo karininkų aprašymus (kariuomenės vado ir gen. Štabo pulkininko) buvo paruoštas pagal Raštikio išreikalaustus papildomus pinigų — 25 mil. x 7 = 175 mil. litų, surinktų iš tautos, didžiausiais pasiaukojimais paruoštas kariuomenės ginklavimosi planas (pagal Šovą — organizaciją), būtent:

1) pagal Raštikį: paruoštas jo vieno, niekam nedavęs svarstyti, nes jam buvo viskas labai aišku, nenorėjęs svarstymais

gaišinti laiko (nors vėliau, karo taryboje tas planas buvo žymiai keičiamas), ir

2) pagal Šovą: to plano (organizacijos) sudarymą "buvo įtrauktį į darbą ne tik vadai ir viršininkai, bet ir visi protai".

Nekalbant plačiau apie šių karininkų prieštaravimus, tenka tik priminti, kad Šova, pristato jį kaip pagyrą, neteisingų veiksmų aprašytoją, kitų darbų pasisavintoją ir visų kitų protų naudotoją... O dėl Augustaitio Naujienose raštų, cifuotą patį Raštikį, gali tik pasakyti, kad aš žinodamas dar iš Lietuvos Raštikio (ir pan.) žalingus darbus ir apsilėidimus bei klaidas, visai jau nesijaudinu — pripratau, tačiau nuosirdūs lietuvių emigracijoje, sužinoję apie vadų apsilėidimus, blogą valią, ne tik jaudinasi, bet ir nukrenta jiems nusilypinio ašarų už taip blogai, neracionaliai, netaupiai naudojant jų su pasiaukojimu sudėtus pinigus, ir nieko realaus nei Lietuvoje, nei jos garbei nepadarę? Kai kurie man rašo nusivylę, kaip jie mažai žinojo būdami Lietuvoje!... O iš kur sužinoiti, kai nebuvo leista rašyti, ypatinai apie kariuomenę (sic!) saugumo sumetimais, net kai viršūnės žengė į Sovietų pavergimą (Vitkauskas).

Ir toliau pulk. A. Šova rašo: "1935 m. priimtu ir paskelbtu Vyr. Žiniose įstatymu, mūsų kariuomenės dydžio ribos buvo: 17 įvairių laipsnių generolų, 1800 karininkų ir 28.000 kareivių ir puskarininkų. Vilniaus kraštą prijungus, taikos meto kariuomenės sudėtis padidinta ligi 33.000 kareivių ir puskarininkų ligi 2000 karininkų.

ky. Tvirtinama, esą kariuomenėje buvo net 54 generolai. Gal su mirusiais ir iš Rusijos grįžusiais tiek ir buvo?

Jei tuo norima pabrėžti, kad vadų pasirinkimas buvęs, tai ir aš prie to prisijungsiu, bet jei skaičiumi norima skaitytoją priblokšti, tai ne. Mano nuomone, generolais dar turėjo būti: pulk. O. Urbonas, Jakaitis, Skorubskas, Jackeivičius ir K. Škirpa". (Dirva (ibid)).

Ir vėl šovos nurašyta pro šalį... Kalbamas Šovos 1935 m. įstatymas (1935. I. 1 d.) visai nenustato jų skelbiamų generolų ir kariuomenės skaičių, jis kalba tik apie Prezidento, Krašto Apsaugos ministerio, Kariuomenės vado, Valstybės Gynimo Tarybos pareigas ir teises...

Aš rašiau (žiūr. Naujienos, 1973. V. 23 d.) einant paties Raštikio duomenimis (žiūr. III t. psl. 318), kad Lietuvos kariuomenėje Raštikio laikais buvo 17 generolų ir kad tas skaičius buvo per didelės, per brangus, kai daug turtingesnė už Lietuvą Šveicarija turi tik vieną generolą — visos kariuomenės vadą. Šova, teisingai tą skaičių, dar sako, kad dar turėjo būti: pulk. O. Urbonas, Jakaitis, Skorubskas, Jackeivičius ir K. Škirpa" (ibid. Dirva); taigi dar priedas prie esamųjų 17, iš viso 22 tikroje tarnyboje generolų?

Visai neabejotina, kad tik visi generolai eidami savo pareigas, nebuvo generolai atitinkamo lygio (kaip juo nebuvo Raštikis), tad taupumo bei darbo našumo sumetimais, neturinčius kvalifikacijų atleidus į atsargą ir palikus kvalifikuotus iš tų

penkių (be abejonės Škirpa), kariuomenei ir Lietuvai būtų išėję tik į naudą. (Škirpa, 1939 m. prieš karą su Lenkija, prašėsi grįžti į Kariuomenę). Šiandien yra likęs viešas neteisingumas, kai pav. kvalifikuoti karininkai, kaip Škirpa ir kiti yra tik pulkininkai, kai Skučas, Čaplikas, Tamošauskas — buvo geineralais!... Raštikis, tapęs kariuomenės vadu, sugebėjo atrinkti kvalifikuotus jų pareigoms asmenis, suskirstė brangiai kaštavusį personalą be raikalingų kvalifikacijų.

Jeigu Raštikis gaudavo per mėnesį, kaip brigados generolas ir kariuomenės vadas 2250 litų ir dar butą, kurį ir šviesa bei automobilį su šoferiu, tai skaitant kitų atlyginimų vidurkį 1700 litų per mėnesį, Lietuva generolams išlaikyti išleisdavo 1700 x 17 = 28.900 litų, metams — 346.800 litų. Tai labai didelė pinigų suma, kai mokesciais surinkti pinigai kariuomenei, turėjo būti apdėtos net masinio naudojimo prekės, pav. cukrus 43%, kitos — iki 30%, kai dalis tų generolų buvo labai menkų kvalifikacijų.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir plačiau

Dienraštis
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLIO LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL., Tel. 599-0500
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treči-
adieniais, šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.
Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidentinis: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Jei
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonai GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

AUSTRALIJOS IR ZELANDIJOS...

(Atkelta iš 4 psl.)
Kai kurie, banaliai šnekant,
puola lietuvius, įsigijusius dau-
giau turto, nekilnojamojo nuosavybės,
pasitraukusius iš bet kokių veiklos. Tokie, sako
jau užmiršę savo pareigas tau-
tai ir tėvynei.

Šių žodžių rašėjas kiek kitaip
tą klausimą sprendžia. Lietu-
viai, gražiai išsikūrę šiame kraš-
te, pasiliko lietuviais. Jie ne-
atsisakė savo lietuvių vardo.
Zinoma, galėjo būti viena kita
išimtis, bet tai retenybė. Ka-
da lietuviai susitvarkė, apsi-
rūpino ir savo atžalyną aprū-
pino, išmokslino, — dauguma
ir pinigais rėmė ir dabar remia
lietuvišką reikalą.

Atsimenu vieną rašinį, ga-
vusį premiją. To rašinio pavar-
dinimas buvo "Būkime turtingi".
Savaime suprantama, kad
turtingieji gali daugiau padėti
bendram reikalui. O jeigu at-
siranda ir užsimiršusių, ko-
dėl tokiems nepriminti?

Kiekvienoje tautoje pasitai-
ko užsimiršusių, kas jis yra.
Bet ir tokie dar nėra mirę. Juos
reikia gražiai pašneškinti, pa-
aiškinti. Dalis jų bus su mu-
mis.

GRADINSKAS
1975 METŲ TV
TIK 88 DOL.
Lietuvi, eik pas lietuvi!
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMIS PROGOMS.
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: Hemlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleksandro Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų
Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina
\$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.
Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavę lietuvius, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž-
nydos, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48
pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi-
jos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamiškių ir
kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.
Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Orderį.
AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiųsti:
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Norin padaryti mažą išvadą:
kaip būtų, taip, bet jokių būdu
nesileiskime, kad mums iš šio
krašto valdomųjų įstaigų, įta-
kingų asmenų tarpo būtų pasa-
kyta: jūs lietuviai, prisimite
pavergęsių siūlymus ir įtakas,
tad kodėl mes turime už jus
kalbėti?

Zinoma, niekad neprieisime
prie to, kad mums būtų pasa-
kyta: jūs patys priimate oku-
panto siūlymus, jūs su paver-
gėju bendradarbiaujate, — tad
ko jūs reikalaujate?...
Būta atsitikimų, kada net lie-
tuvišką vėliavą išnešė iš salės,
kad tik okupanto siūlystieji ga-
lėtų atlikti savo uždavinį. Bet,
manau, daugiau to nebus.

Baigdamas šią apybraižą,
norėčiau pasinaudoti mūsų fi-
losofo A. Maceinos mitymis,
paskelbtomis rugsėjo mėnesio
"I laisvė" žurnale laisvų sky-
riuje.

Sakoma taip: "Anot dr. A.
Maceinos, kiekvienas, kuris
lankosi komunistų pavergtoje
Lietuvoje, "yra arba naivus
arba smalsus, arba turi simpa-
tijų valdantiems arba yra
vedamas gilaus asmeninio sen-
timento". Visus tuos "mezga-
mus ryšius" su pavergtu kraš-
tu dr. A. Maceina vertina "kaip
nesusigaudymą ir todėl nesu-
brendimą laiko dviasiai ir ko-
munistinei taktikai suprašti".

Tai yra asmeniška dr. Ma-
ceinos nuomonė, kuri galės ir
nepatikti jaunesniems jo sro-
vės žmonėms.

Baigiamoji mintis: mėginkime
išvengti visko, kas šio
krašto vadovaujantiems orga-
nams galėtų tapti kabliuku,
kurio remiantis jų vadovauja-
mų organų dabartinė Lietuvos
aneksijos nepripažinimo min-
tis galėtų susvyruoti.

Nuotaikingas Namų Savininkų balius

Marquette Parko parapijos sa-
lėje spalio 26 d. įvyko lietuvių
namų savininkų rudeninis balius,
į kurį atsilankė apie 250 svečių,
bičiulių miesto ir valdžios pa-
reigūnų. Baliaus programą pra-
vedė pirmininkas Juozas Skei-
vys.

Jonas Stankus pristatė iški-
lius svečius, kurių tarpe buvo
Marquette Parko parapijos kle-
bonas kun. A. Zakarauskas, Ed-
mund Kucharski su ponia Rose-
mary, Albert Aukers, Philome-
na Pakel ir daug kitų.

Pe svečių pristatymo vyko me-
ninė programa. Piano paskam-
bino dvi sesutės Linda ir Kris-
tina Nikolic. Aldonos Valeišai-
tės išraiškos šokių studijos šo-
kėjos: Vida Galinaitė, Danutė
Buškytė ir Danutė Bruskaite.
Visos pašoko solo, o vėliau trijo
labai gražias ištraukas iš kla-
sikinių kūrinių.

Svečiai buvo sužavėti išraiš-
kos šokių pasirodymu. Tai buvo
naujas dalykas. Šokių atlikė-
joms svečiai gausiai plojo. Pro-
gramos atlikėjos ir jų vadovė
Aldona Valeišaitė buvo apdova-
notos rožių puokštėmis. Po me-
ninės programos kleb. kun. A.
Zakarauskas pasveikino svečius
ir sukalbėjo maldą.

Prasidėjo šauni vakarienė, ku-
ri labai skaniai paruošta buvo
šaiti ir karšti patiekalai. Vaka-
rienės metu pirmininkas J. Skei-
vys svečiams paminėjo senato-

PATARIA BALSUOTI UŽ TEISEJĄ WELLS
Prieš savaitę Vyčių salėje vykusioje susirinkime grupė žikagėlių
pritarė teisėjui Alfonso F. Wells kandidatūrai ir patarė visiems lie-
tuvams antradienį balsuoti už teisėją Wells, kad jis būtų patikimas ir
toliau dirbtų Chicago teisme. Iš dešinės: kairėje matome Leonardą
Šimutį Jr., Christine Austin, teisėją Alfonso F. Wells, Estelle Rogers
ir Dr. Ferdinandą Kauną.

rių Frank Savicką, M. Madigan
ir John Beatty, kurie kandidatavo
ja į Illinois State atstovus, o į
sheriffus kandidatuoja Elrod, J.
Skeivys prašė svečius lapkričio
5 d. pabalsuoti už paminėtus kan-
didatus. Jie visi yra mūsų na-
mų savininkų draugijos drau-
gai.

Svečiai gausiai plojo prista-
tytiems kandidatams. Po vaka-
rienės vyko šokiai, kuriems gro-
jo Petro Kivėno orkestras. Sve-
čiai ilgai vaišinosi, šoko ir dai-
navo, buvo jauki nuotaika.

J. Kaunas

Šauliai pagerbė savo vadovus

Gintaro svetainėje spalio 13
d. įvyko Vytauto Didžiojo šau-
lių rinktinės posėdis, kuriam
pasibaigus, Pr. Tomkus pasirodė
su staigmena.

Šaulių rinktinėje švenčiant
20 m. veiklos sukaktį ta proga
jis valdybos vardu rinktinės pi-
riminkui Vladiui Išganaičiui ir
rinktinės moterų šaulių vado-
vei Stasei Cecevičienei įteikė do-
vanas po auksinį laikrodėlį su
įrašu.

Pr. Tomkus pasakė sveikinimo
kalbą ir visus dalyvius pakvie-
tė į žemutinę salę vaišėms, ku-
rias paruošė šaulės: Antanina
Gustaf, M. Dapkienė, Vilma Pe-
tronienė ir Mėta Janušienė.

Apie 30 valdybos narių susė-
do prie stalų, kurie buvo gra-
žiai papuošti ir paruošti gau-
siais patiekalais.

Pobūviui vadovavo Pr. Beino-
ras, buvo pasakyta kalbų bei
sveikinimų. J. Kaunas papasa-
kojo prisiminimus iš nepriklaus-
mos Lietuvos šaulių kūrimosi
laikotarpio ir jų atsikūrimo Chi-
cagoje. Šaulių rinktinės vado-
vams sugiedota ilgiausių metų.
Rinktinės pirmininkas V. Iš-
ganaitis savo padėkos žodyje pa-
reiškė, kad jis daug dirbas šau-
lių naudai, bet darbas jo nebei-
davo ir jam labai malonu dirbti
turint tiek daug draugų, kurie
padeda dirbti šaulišką darbą. Jis
dėkojo visiems šauliams už lin-
kėjimus, malonią draugystę ir
gražias dovanas. Padėkos žodį

Pranešimas
— Joniškėčių Labdarystės ir Kul-
tūros klubo susirinkimas antradienį,
lapkričio 6 dieną nevyks, nes ta
diena bus rinkimų diena — Election
Day.
Sekančias susirinkimas įvyks antra-
dienį, gruodžio 3 d. Hollywood salėje.
A. Kalyš

A. A.
JUOZAS GAIZUTIS
Gyv. 7040 So. Rockwell St.

Mirė 1974 m. lapkričio mėn. 2 d. 12:30 val. popiet, sulaukęs 66
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Genutis miestelyje.

Amerikoje išgyveno 26 metus.
Paliko našlę: sūnus Bronius, mirtį Marytė, sūnus Algis, mirtį
Paulėtė, dukra Aldona, 4 anūkai, brolis Kazys, gyv. Clevelande, Ohio,
ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Antradienį, lapkričio 5 dieną 10:00 val. ryto, bus lydimas į ko-
plyčios į Gimimo Panelės Svečiausios parapijos bažnyčia, o po ge-
dulingų pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Juozo Gaizutis giminės, draugai ir pažįstami nušir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pata-
ravimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka:
Sūnūs, dukterės, žentai, anūkai, brolis.

Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

tarė ir moterų šaulių vadovė St.
Cecevičienė. Šauliai ilgai vaiši-
nos, dalijosi aktualijomis, at-
siminimais ir padainavo nuotai-
kingų dainų. Tai buvo gražus
vienos šeimos subuvimas, kuria-
me turėjo progos visi pabend-
rauti ir šventiškoje nuotaikoje
praleisti savaitgalį. J. Kaunas

Kraujo spaudimas

Paprastai žmonės, turį vidu-
tinį kraujo spaudimą, nejaučia
jokių simptomų, dėlto ne ži-
no kad turi, bet širdies atakos
ir smūgiai dažniausiai išsivysto
tais atvejais, kur kraujo spau-
dimas yra aukščiau normalaus, ra-
šo Dr. T. R. Van Dellen savo
straipsnyje, "Aukšto kraujo
spaudimo gydymas, pakeičiant
savo gyvenimo tvarką".

Aukšto spaudimo gydymui
reikalinga daugiau negu vaistų,
rašo Dr. Van Dellen. Turiu
galvoje pakankamą poilsį, regu-
liarią mankštą, svorio kontro-
lę, mažai druskos valgiuose, ma-
žiausią įtampą ir rūpinimąsi, pri-
laikyti cholesterolo normalų ly-
gį bet kuriomis priemonėmis. Tai
yra priemonės nedaug padideju-
siam kraujo spaudimui kontro-
liuoti.

Įtampai (hypertensia), kuri
yra svarbiausioji kraujo spaudi-
mo didėjimo kaltininkė, gydyti
pradedami įvairūs diuretikos
(šlapimo varymo) vaistai, ka-
dangi jie iš kūno pašalina drus-
kas (sodium), bet jie taip pat
šalina potašą (potassium), kurį
tačiau galima papildyti apelsinų
arba pomidorų sultimis. Jei diure-
tika aukšto spaudimo nepašali-
na, daktaras prirašo kitokius
vaistus.

Įtampą ir padidėjusį kraujo
spaudimą turintieji turi laikytis
tvarkos — miegoti naktimis ma-
žiausiai 8 valandas ir, jei gali-
ma, trumpai prisnūsti priešpie-
ti ir po pietų.

Pranešimas
— Joniškėčių Labdarystės ir Kul-
tūros klubo susirinkimas antradienį,
lapkričio 6 dieną nevyks, nes ta
diena bus rinkimų diena — Election
Day.
Sekančias susirinkimas įvyks antra-
dienį, gruodžio 3 d. Hollywood salėje.
A. Kalyš

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Jėzus Kristus pagydys tave". — Ap. Darb. 9:34.
Šitose žodžiuose pasakė Petras Anėjui, stabo ištiktam, kurį apaštalas
rado lidoje ir pagydė. Faktas, kad jis buvo išgulėjęs patalę aštuonerius
metus liudojo, kad jo pagydymas buvo Dievo galybės padarytas stebuklas.
Tasai įvykis greit pagarsėjo ir pritraukė prie Viešpaties ir jo bažnyčios
daugelį. Tokie stebuklai pasiliko tik iki tol, kol gyveno Viešpaties išrink-
tieji apaštalai. Gydymo dovana, o taip pat ir kitos dovanos, įvykdavo tik
apaštalių rankų uždėjimu. Viešpaties Jėzaus išrinktųjų ir įstatytųjų apaštalių
buvo tik dvylika, ne daugiau, nes Judo Iskarijoto vieta užėmė apaštalas
Povilas. Dangiškoji Jeruzalė, kuri buvo regejime parodyta Jonui Apreiš-
tojui, turėjo tik dvyliką pamatų.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-5
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJONOME VISTA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENTAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktoriai
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

SOVIETAI IŠLEIDO VIENĄ LIETUVĘ

30 metų laukė leidimo grįžti į Ameriką

Chicago Tribune korespondentas Maskvoje James O. Jackson praneša, kad Brooklynne gimusi lietuvė pagaliau laimėjo kovą su sovietais, kuri trukė išstius 30 metų kol gavo leidimą grįžti į Ameriką, kur prieš 37 metus buvo gimusi.

Mrs. Eleanor V. Ječepienė gimė Brooklynne 1917 metais ir 1925 metais, būdama aštuonių metų amžiaus su tėvais išvyko į Lietuvą, kur užaugo ir ištekėjo, bet dėl karo kaltės liko našlė su dviem mažais vaikais ir pasak korespondento Jacksono, dar

karui tebesiaučiant 1944 metais įteikė sovietams pirmąjį prašymą leisti jai su vaikais grįžti į savo gimtąją šalį Ameriką. Prieš porą savaičių ji pati pranešusi Amerikos ambasada Maskvoje, kad jau gavusi iš sovietų leidimą išvažiuoti. Tai esanti visų seniausioji byla dėl emigracijos Amerikos konsulate Maskvoje.

Jungtinių Amerikos Valstybių įstaigos pripažino jos JAV pilietybę, tik sovietai visą laiką tvirtino, kad ji esanti Sovietų pilietė ir jos neišleido. JAV-bių valdžios pareigūnai kartkartėmis

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4% a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO **7 1/2%**

see us for **HOME financing**.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747

HOURS: Mon.-Tue.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi-kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cośmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, saldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINIS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliojiniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tilią lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geros, draugijoje girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsprendimuojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjvijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusel metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliojiniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tilią lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geros, draugijoje girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsprendimuojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjvijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusel metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

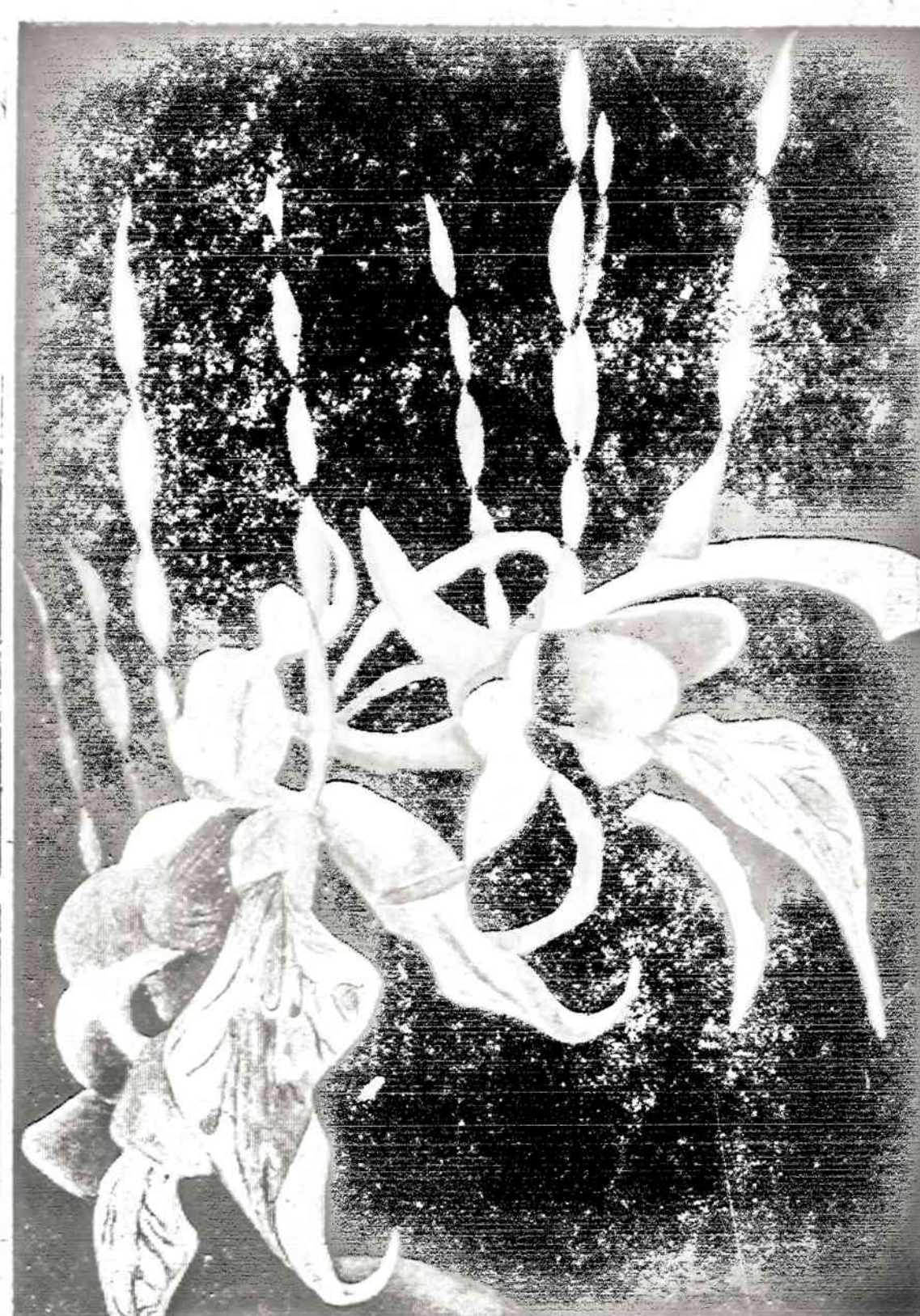
NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinių vaju proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

MAGDALENA B. STANKŪNIENE 15 gėlių ciklo — aliejus 1974 Foto V. Noreikos

darė žygius sovietų įstaigose dėl jos išleidimo (paskutinį kartą praėit liepos mėnesį), bet sovietų valdžia nesidavė prikalbama ją išleisti.

“Mums buvo tikras siurprizas kad ji gavo leidimą, pareikė JAV ambasadorius Walter Stoessel, kurs dar tebedūdamas ambasados konsuliarinio skyriaus vedėjas 1948 metais jau buvo vienas iš daugelio asmenų, gelbėjusių Mrs. Ječepienę.

Grįžęs iš atostogų praėjusį pavasarį balandžio 1 d. ambasadorius Stoessel atvežė sovietams iš Washingtono “reprezentacinį” sarašą su 790 asmenų vardais. Iš jų buvo 12, kuriems buvo pripažinta Amerikos pilietybė ir viena iš tos dvylikos buvo Eleanor. Visi kiti tame 790 asmenų saraše buvo sovietų pilietiniai-pilietės, kurie norėjo būti išleisti vykti pas savo gimines Amerikoje. Amerikos ambasados pranešimu, apie 200 asmenų iš to sarašo, jų tarpe trys turį JAV pilietybės teises gavo leidimus išvažiuoti.

JAV pareigūnai pareiškė, kad jiems nėra žinoma ar Mrs. Ječepienė išleidimas yra rezultatas neseniai tarp sovietų ir amerikiečių padaryto susitarimo dėl emigracijos. Pagal tą susitarimą Sovietai privalo pašalinti daugumą suvaržymų, liečiančių emigraciją į JAV mainais už daromas sovietams prekybos koncesijas. Tie patys JAV pareigūnai sako, kad tas JAV ambasadoriaus “reprezentacinis sarašas” yra proga pamatyti ar Sovietų Sąjunga laikysis susitarimo.

KREGŽDĖ KIAUSINIUS PASIDĖJO BANKE

Viename Amerikos mieste virsuni banko durų kregždė susilpė sau lizdą. Greta to lizdo tuojau buvo įrengta šitokia žviesos reklama:

“Net ir kregždė pasirinko mūsų banką padėti savo kiaušiniams!”

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

NAUJAS VAISTAS NUO CUKRINĖS

Kalifornijos universiteto tyrinėtojai išrado naują vaistą nuo cukrinės ligos (diabetes). Vaistas pavadintas somatostatina, kurs išradėjų tvirtinimu, geriau reguliuoja kraujo cukrų negu tai daro insulinas. Spėjama, kad JAV-bėse yra apie 5 milijonai diabetikų ir kad somatostatinas sumažina apakimo, širdies negalavimų ir inkstų ligų pavojų. Naujasis vaistas imamas kartu su insulinu.

Dr. Peter H. Forsham pranešimu, somatostatinas sumažina glukoagono sekreciją, o glukoagonas yra hormonas, kurs didina cukraus kiekį kraujyje. Diabetu (cukrine liga) žmogus serga, kuomet trūkstant insulino hormonas glukoagonas per daug padidina cukraus kraujyje produkciją.

Kviečiame balsuoti už Alfonsą F. Wells

Pasirašiusis pažįsta teisėją Alfonsą F. Wells nuo 1957 metų ir jį stebėjo, kaip žmogų, veiklų pilietį ir kaip teismų darbuotoją Illinois Cook apskrityje.

1974 m. lapkričio 5 d. yra Rinkimų Diena. Teisėjas Alfonsas F. Wells yra įtrauktas į vadinamą “Retention Ballot”. Cook apskrityje, Illinois, žmonės turi grąžinti teisėją Alfonsą F. Wells į Cook apskr. teismus.

Jis gerai moka civilinius ir kriminalinius įstatymus. Jis supranta lygsvaros reikšmę, gvilddamas “žmonių” ir “kalinamojo” reikalus, apsaugodamas kiekvieną pusę atitinkamai įstatymams. Jis laisvas nuo įtakų savo oficialiuose tarnimuose. Jis pasitiki įstatymų numatyto teismo procesu, ypač narkotikų, nužudymų, prievartavimų ir ginkluotų plėšimų bylose. Teisėjo Alfonso F. Wells gyvenimo patirtis gerai išugdė jo teisinę nuovoką, išsila-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

SHIPPING & RECEIVING

Tire Shop — Some experience.
Call
JERRY
927-7111

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

MATURE WOMAN
to do housekeeping and care for 2 small children. Live in or out. References. English necessary.
481-8962.

vinimą, sugebėjimą spręsti, ir sąžiningumą visiems piliečiams.

Per daugelį metų iki pat šių dienų asmeniškai dalyvaudamas įvairiuose teismuose teisėjo Alfonsas F. Wells vadovybėje sprendžiamose bylose įsitikinau, kad teisėjo Wells požiūris, sąžiningumas, dėmesys pareigoms ir punktualumas teismo darbuose ir vėl šiuo metu randa jį gerai kalfikikuotu teisėju ir jis turi būti grąžintas teismo darban Cook apskr., Illinois.

Aš būtinai už jį balsuosiu ir kviečiu visus piliečius balsuoti “TAIP” savo asmeniškai gerovei, konstitucinėms teisėms bei laisvėms patikrinti.

Pagarbiai
Irvin “Robby” Robbins
Assistant State's Attorney of Cook County, Illinois

TRUMP AI

— Paulius Varis iš Glenview, Ill., atvyko į Santa Monica, Cal., William Rušinskas iš Bridgeport apylinkės šiomis dienomis vyks žiemos metui į Miami Springs, Fla.

— Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų S-gos suvažiavime lapkričio 28—30 d. Royal York viešbutyje Toronto mieste tarp kitų svarbių dalykų bus giliai pažvelgta į tos organizacijos praeitį ir dabartinį stovį tikslu nustatyti ateičiai gaires, daranč pastarąs apjungti visą studentiją. Į suvažiavimą kviečiami ir aukštesniųjų mokyklų aktyvistai bei studentų veikla besidomį asmenys ir mecenatai. Registruotis pas suvažiavimo koordinatorių: Mr. A. Šileika, 22 Langside Ave., Weston, Ont., Canada. Susidomėję suvažiavimu gaus pilną informaciją ir biuletenius.

— Anita Barmutė, Michalina Mankutė, Liana ir Valdemaras Žukauskas, Robertas Kilinskis, Rimas Viktora ir Paulius Baltutis priimti Curie aukšt. mokyklos Brighton Parko apylinkėje matematikų ir kartu į garbės mokinių draugiją Mu Alpha Theta. Draugijoje yra 46 mokiniai.

— Inž. Juozas Danys, 1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ont., Kanados LB prašymu ir sutarimu, apsiėmė teikti ir tvarkyti lietuvių archyvinę medžiagą, kurią saugos Kanados valst. muziejus.

— Dr. K. Pautienis iš Klevelando skaitys paskaitą ir rodygarsinį filmą apie vėžio ir širdies ligas Toronto Lietuvių namuose lapkričio 10 d. 5 val. popiet Ruošia VI. Putvio šaulių kuopa. Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas. Lapkričio 8 d. 8 val. ten bus L2S Toronto sk. susirinkimas. Inž. Balsis skaitys paskaitą.

— Sigita Dudaitė, Toronto u-to studentė, įeina į Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų S-gos suvažiavimo Rengėjų komitetą ir registruoja įvairiems suvažiavimo darbams, pareigoms ir patarnavimams talkininkus ir talkininkes. Jos tel. yra 766-3689. Suvažiavimas bus lapkričio 28—30 d. Toronto.

— Kazys Karuža, Los Angeles, Cal., visuomenininkas ir spaudos bendradarbis, Dauman-

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — TARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DEIDELIS SKLYPAS. 5 kamb. būgallow, 63 ir Whipple. Retas pirkinyš nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIŠ. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

HOT SPRINGS, ARKANSAS

LOYD REAL ESTATE

624 PARK AVE. 501 — 623-4446 Retirement Homes in the middle twenties and up. Views include mountains, valleys and lakes. Some close to everything.

BY OWNER 6 room brick ranch, attached garage. Full basement. Patio and pool. 598-7193

to šaulių kuopos pirmininkas ir daugelio organizacijų aktyvus narys, buvo atvykęs Chicago dalyvauti vietos šaulių organizacijos 20-m. sukakties minėjime. Ta proga, lydimas čikagieškių veikėjų, lankėsi Naujienose matyti seniausią spaudos instituciją, ilgamečius pažįstamus — spaudos darbuotojus. Malonu buvo su juo susitikti ir pasikalbėti.

— III JAV ir Kanados Teatro Festivalis yra dedikuojamas 30 metų išėjvijos sukakčiai atžymėti. Prie jo pasisekimo prisidėkime visi. Iškilusios kainos reikalauja didelių išlaidų, o bi-lietų kainos paliktos tos pačios kaip prieš 30 metų. Paremkime aukomis — visų prašome. Auk kas siųskite šiuo adresu: III Teatro Festivalis, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652. Rengėjas — Lietuvių Bendruomenė. (Pr).

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtinausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir palikti įvairių tipų bendradarbiavimus visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejinių metais padvigubinti skaitytojus. (Pr).

HOME INSURANCE

Call: Frank Zepolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

State Farm Life and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisyimas

2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

KAI NORITE SĖDEVURŲ

2 BUTŲ 18 METŲ MŪRAS, tviska iš lauko ir vidų. Arti Maria High, \$34.000.

3 BUTŲ OCTAGON originalas, modernus vidų. 3 auto mūro, garažas, gražiam Marquette Parke, \$46.500.

2 BUTŲ MŪRAS, nauji 2 gazu šildymai, garažas. Arti mūsų. Laisvas už \$32.000.

2 BUTŲ MŪRAS, 2x5, atskiri šildymai. Prie parko. \$26.000.

10 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, alumi, langai, 60 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas, vrs \$17.000 pajamų. Arti mūsų. \$77.000.

MEDINIS APKALITAS 2 butų švarus namas, naujas gazu šildymas, 55 pėdų lotas, garažas. Marquette Parke, \$13.500.

DEIDELIS 5 KAMBARIŲ OCTAGON mūras, kabinetu virtuvė, naujas gazu šildymas, garažas. Prie “Paramos”. \$22.500.

3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti visuomenų. \$30.000.

4% KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė atiduoda už \$15.000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai bensemte, garažas, arti mūsų ofiso. \$28.500.

5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim raktą. Arti mūsų. \$22.000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVAIRŲS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo, pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stovų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI: Tikslai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888

Anicetas Garbauskas, av.